

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

ERKEK PANTOLON DİKİMİ

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ -1	3
1.ERKEK PANTOLONU TEKNİK ÇALIŞMALARI	3
1.1.Cep Çeşitleri.....	3
1.1.1.Aplike Cepler.....	3
1.1.2. Torbalı Cepler.....	5
1.2. Erkek Pantolonu Cep Dikim İşlemleri	6
1.2.1. Dikişten Açılan Cep.....	6
UYGULAMA FAALİYETİ	6
1.2.2. Pantolon Yan Cebi.....	8
UYGULAMA FAALİYETİ	8
1.2.3. Tek Fletolu Peto Cep	13
UYGULAMA FAALİYETİ	13
1.2.4. Çift Fletolu Peto Cep	19
UYGULAMA FAALİYETİ	19
1.3. Patlet Dikim İşlemleri	23
1.3.1. Fermuarlı Patlet	23
UYGULAMA FAALİYETİ	23
1.3.2. İlik Düğmeli Patlet.....	27
UYGULAMA FAALİYETİ	27
1.4. Paça Temizleme Teknikleri	30
1.4.1. Double Çalışması.....	30
UYGULAMA FAALİYETİ	30
1.4.2. Çamurluk Çalışması.....	33
UYGULAMA FAALİYETİ	33
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	35
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	36
2. ERKEK PANTOLONU KESİMİ	36
2.1. Model Analizi	36
2.2. Kumaş Hataları	39
2.2.1. Dokuma Hataları.....	39
2.2.2. Boya Baskı ve Terbiye Hataları.....	47
2.2.3. Kumaşta Sonradan Oluşabilecek Hatalar	47
2.3. Kumaşta Hata Kontrol İşlemleri	47
2.4. Kumaşı Biçkiye Hazırlama Yöntemleri	48
2.4.1. Islatarak Biçkiye Hazırlama	48
2.4.2. Nemli Bezle Ütüleyerek Biçkiye Hazırlama	48
2.4.3.İplik yönünü düzelterek Biçkiye Hazırlama	48
2.4.4. Kumaşı Doğrudan Ütüleyerek Biçkiye Hazırlama	49
2.5. Kumaş Yüzey Özellikleri.....	49
2.5.1. Kumaş Eni	49
2.5.2. Tüy Yönü – Desen Yönü	49
2.5.3. Desen Özellikleri	50
2.6. Erkek Pantolonu Kesim İşlemleri	52

2.6.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri	52
UYGULAMA FAALİYETİ	52
2.6.2. Kalıbı Kumaşa Yerleştirme İşlemleri	53
UYGULAMA FAALİYETİ	53
2.6.3. Erkek Pantolonu Kesim İşlemleri (Kumaş ve Tela)	57
UYGULAMA FAALİYETİ.....	57
2.7. Erkek Pantolonu Astar Kesim İşlemleri.....	58
UYGULAMA FAALİYETİ.....	58
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	61
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	62
3. ERKEK PANTOLONU DİKİMİ	62
3.1. Erkek Pantolonu Dikim İşlemleri	62
3.1.1. Karşılaştırma İşlemleri.....	62
UYGULAMA FAALİYETİ.....	66
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	91
4. ERKEK PANTOLONUNDA SON ÜTÜ VE SON KONTROL İŞLEMLERİ	92
4.1. Erkek Pantolonu Son Ütüleme İşlemleri.....	92
UYGULAMA FAALİYETİ.....	93
4.2.1.Duruş Formu Kontrolü	95
UYGULAMA FAALİYETİ.....	95
4.2.2. Ölçü Kontrolü	96
4.2.3.Dikiş Kontrolü	97
UYGULAMA FAALİYETİ.....	97
4.2.4. Ütü Kontrolü.....	98
UYGULAMA FAALİYETİ.....	98
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	100
MODÜL DEĞERLENDİRME	101
KAYNAKÇ.....	105

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD212
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Erkek Terziliği
MODÜLÜN ADI	Erkek Pantolon Dikimi
MODÜLÜN TANIMI	Erkek pantolonu teknik çalışmaları, kesim işlemleri, dikim işlemleri, son ütü ve son kontrol işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/40
ÖN KOŞUL	“Kesim ve Temel Dikiş Teknikleri” modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Erkek pantolonu dikmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında tekniğe uygun erkek pantolon dikimi yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Erkek pantolonu teknik çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. 2. Erkek pantolonu ana ve yardımcı malzemelerini tekniğe uygun olarak kesebileceksiniz. 3. Erkek pantolon dikimini tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz. 4. Erkek pantolonu son ütü ve son kontrol işlemlerini kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam :Düz sanayi dikiş makinesi, overlok makinesi, ilik açma makinesi, düğme dikme makinesi, ponteriz makinesi buharlı ütü, ütü masası, makas, dikiş iğnesi, dikiş ipliği, toplu iğne, mezura, tela, fermuar, astar, model föyü, modelin kesilmiş parçaları aydınlık bir ortamda hazır bulundurulmalıdır
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her uygulama faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacı ile hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Giyinme, insanların varoluşuyla birlikte kaçınılmaz ihtiyaçlarından birisi olmuştur. Bu ihtiyaç; yaşam tarzı, kişisel beğeni, sosyal çevre, kültürel donanım vb. etkenlerin katkısıyla çeşitlilik kazanmıştır. Bu çeşitlilik de insanların giyim tarzına, kendilerini ifade edebilecekleri giysi seçimi ile yansımaktadır. Bu giysi türlerinden birisi de pantolondur.

Pantolon; bedenin belden aşağısına giyilen, bacakları saran, diz altından ayak bileğine kadar farklı uzunluklarda olan erkek, kadın ve çocuk giysisidir.

Erkek ve kadın giyiminin vazgeçilmezlerinden olan pantolonlar, gerek çalışma ve iş ortamlarında gerekse özel hayatta tercih edilen giysiler arasında bulunmaktadır.

Pantolon modelleri klasik modellerin yanı sıra günün modasına uygun olarak pilili, jean, duble, geniş (İspanyol) paçalı, kapri vb. model özelliklerine göre çeşitlilik gösterir. Bu çeşitlilik belirlenirken bütün giysilerde olduğu gibi giyileceği yer, zaman, ortam, ekonomik ve sosyal konum, mevsim, günün modası, kumaşları ve aksesuarları göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu modülde erkek pantolonu teknik çalışmaları, model uygulamalı erkek pantolonu kesim, dikim, son ütü ve son kontrol işlemleri anlatılmaktadır. Bu modülde bulunan faaliyetleri uyguladığınız takdirde edindiğiniz bilgi ve kazandığınız beceriler, bu dalı ve bu dalın çalışma koşullarını tanımanıza yardımcı olacak ve sonraki öğreniminize temel oluşturacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında erkek pantolon teknik çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki terzi atölyelerinde erkek pantolonu teknik çalışmalarının yapım aşamalarını araştırarak elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.ERKEK PANTOLONU TEKNİK ÇALIŞMALARI

1.1.Cep Çeşitleri

Cep; giysilerde işlevsel ya da süsleme amacıyla kullanılan, giysinin belli bir yerinin çeşitli tekniklerle açılarak içine yerleştirilen cep torbası veya giysi üzerine applike edilerek dikilen bir bölümdür.

1.1.1.Aplike Cepler

Aplike cep çeşitleri şunlardır:

- Düz cep
- Model uygulamalı applike cep
- Körüklü cep

Aplike cep, kumaşın kendisinden veya uygun bir kumaştan model özelliğine göre hazırlanıp giysi üzerine monte edilen ceptir. Genellikle her tür giysi çeşidinde kullanılır. Model özelliğine göre astarlı ve astarsız olarak çalışılabilir.

Resim 1.1: Düz cep

Resim 1.2 : Astarlı düz cep

Resim 1.3 : Körüklü cep

Resim 1.4: Model uygulamalı aplike cep

1.1.2. Torbalı Cepler

- Dikişten açılan cep
- Pantolon yan cebi
- Tek fletolu peto cep
- Çift fletolu peto cep
- Saat cebi
- Model uygulamalı cep

Model özelliğine göre giysinin uygun yerinin çeşitli tekniklerle açılarak altına yerleştirilen cep torbası ile birlikte dikilmesiyle elde edilen ceplerdir.

Resim 1.5: Dikişten açılan cep

Resim 1.6: Pantolon yan cebi

Resim 1.7: Tek fletolu peto cep

Resim 1.8: Çift fletolu peto cep

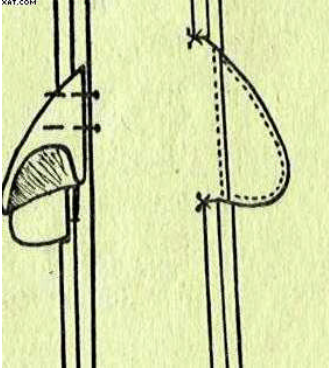

Resim 1.9: Saat cebi

1.2. Erkek Pantolonu Cep Dikim İşlemleri

1.2.1. Dikişten Açılan Cep

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Dikişten açılan cep için gerekli malzemeleri temin ediniz.	➤ Malzemelerin eksiksiz olmasına dikkat ediniz.
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	
➤ Cep boyuna kadar pantolon yan dikişini dikişiniz.	➤ Cep boyu ölçüsünü kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ Cep torba parçalarını, cep ağzına pantolonun yüzünden dikiş payına iğneleyerek makine çekiniz.	
➤ Cep torbasını diktığınız arka paçanın dikiş paylarını çıtlatarak cep torbalarını içe çeviriniz.	
➤ Cep torbalarını ön paçaya doğru yatırarak ütöleyiniz.	
➤ Cep torbalarını birleştirerek makine çekiniz, kenar temizliğini yapınız.	➤ Kenar temizliğini sürfile yapabilir veya overlok çekebilirsiniz.
➤ Cep ağzına gaze dikişi yapınız.	
➤ Dikişten açılan cep teknik çalışmasının bitmiş ütüsünü yapınız.	➤ Çalışmalarınızda iş güvenliği kurallarına dikkat etmeyi unutmayınız.
➤ Son kontrolünü yapınız.	
	

Şekil 1. 1: Cep torbası

Resim 1.10:Dikişten açılan cep

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değerlendirebilirsiniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	➤ Dikişten açılan cep için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Cep boyuna kadar pantolon yan dikişini diktiniz mi?		
3	➤ Cep torba parçalarını, cep ağzına pantolonun yüzünden dikiş payına iğneleyerek makine çektiniz mi?		
4	➤ Cep torbasını diktığınız arka paçanın dikiş paylarını çıtlatarak cep torbalarını içe çevirdiniz mi?		
5	➤ Cep torbalarını ön paçaya doğru yatırarak ara ütöleme yaptınız mı?		
6	➤ Cep torbalarını birleştirerek makine çekerek kenar temizliğini yaptınız mı?		
7	➤ Cep ağzına gaze dikişi yaptınız mı?		
8	➤ Ütöleme işlemlerini tekniğine uygun ve doğru olarak yaptınız mı?		
9	➤ Son kontrol işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
10	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
11	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemlerini aldınız mı?		
12	➤ Çalışmalarınızı, planlanan sürede tamamladınız mı?		

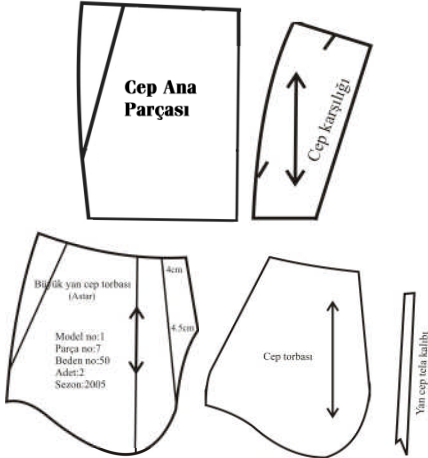
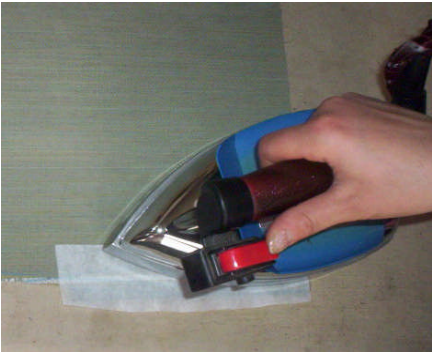
DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksiğiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

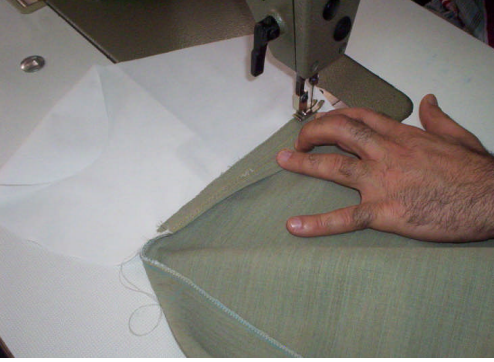
1.2.2. Pantolon Yan Cebi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler										
➤ Pantolon yan cebi için gerekli malzemeleri temin ediniz. Şekil 1.2: Parça sayısı	➤ Parça sayısını kontrol etmeyi unutmayınız. <table><tr><td>1.Büyük yan cep torbası</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>2.Küçük yan cep torbası</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>3.Cep karşılığı</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>4.Cep ana parça</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>5.Cep ağzı telası</td><td>1 adet</td></tr></table>	1.Büyük yan cep torbası	1 adet	2.Küçük yan cep torbası	1 adet	3.Cep karşılığı	1 adet	4.Cep ana parça	1 adet	5.Cep ağzı telası	1 adet
1.Büyük yan cep torbası	1 adet										
2.Küçük yan cep torbası	1 adet										
3.Cep karşılığı	1 adet										
4.Cep ana parça	1 adet										
5.Cep ağzı telası	1 adet										
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.										
➤ Cep ağzına ana parça üzerinde tela yapıştırınız. 	➤ Ütünün sıcaklık ayarını kumaşa ve telaya uygun hâle getirmeyi unutmayınız.										

Resim 1.12:Telalama işlemi

➤ Cep karşılığına overlok çekiniz. Resim 1.13:Cep karşılığı	➤ Overlok yaparken paylarını kestirmeden yapınız. ➤ Overlok makinesi ayarını kontrol ediniz.
➤ Cep karşılığını cep torbasına yerleştirip iğneleyiniz ve kenarlarından makine çekiniz. Resim 1.14:Cep karşılığını dikme	➤ Cep karşılığını kaydırmadan makine çekiniz. ➤ Dikişin başında ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.
➤ Cep ağzını cıtlardan katlayınız ve alt cep torbasını cep ağzına içten yerleştirerek iğneleyiniz.	➤ Cep torbasını yerleştirirken kaydırmamaya dikkat ediniz.
➤ Cep ağzına spor dikiş (gaze) çekiniz. Resim 1.15: Gaze dikişi	➤ Gaze dikişini 7 mm olacak şekilde düzgün ayarlayınız.

➤ Cep ağzını cep torbasına overloğun kenarından makine çekiniz. Resim 1.16 :Cep karşılığını dikme	➤ Kumaşın dikiş sırasında esnememesine dikkat ediniz.
➤ Cep ağzını cep karşılığındaki çıtlara denk getirerek pantolon ana parçasını yerleştiriniz.	
➤ Cep ağzını bel ve yan dikiş ile birleşme noktasında 2cm mesafeden sağlamlaştırma dikişi yaparak tutturunuz. Resim 1.17: Gaze dikişini tutturma	➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz. ➤ Sağlamlaştırma dikişini, punteriz makinesinde yapabilirsiniz.

- Tersinden cep torbasının şekline göre etrafına makine dikişi yapıp overlok çekiniz.

Resim 1.18: Kenar temizleme

- Tersinden cep torbasının şekline göre etrafına makine dikişi yapıp overlok çekiniz.
- Bitmiş ütüsünü yapınız.

- Cep torbalarına makine ve overlok çekerken dikkat ediniz.
- Cep boylarının eşit olmasına dikkat ediniz.
- İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayir
1	➤ Pantolon yan cebi için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yaptınız mı?		
3	➤ Cep ağzına tela yapıştırdınız mı?		
4	➤ Cep karşılığına overlok çektiniz mi?		
5	➤ Cep karşılığını cep torbasına yerleştirip iğneleyerek kenarlarından makine çektiniz mi?		
6	➤ Cep ağzını çıtlardan katlayarak alt cep torbasını cep ağzına içten yerleştirip iğnelediniz mi?		
7	➤ Cep ağzına spor dikiş (gaze) çektiniz mi?		
8	➤ Cep ağzını cep torbasına overloğun kenarından makine çektiniz mi?		
9	➤ Cep ağzını cep karşılığındaki çıtlara denk getirerek pantolon ana parçasını yerleştirdiniz mi?		
10	➤ Cep ağzını bel ve yan dikiş ile birleşme noktasında 2cm mesafeden sağlamlaştırma dikişi yaparak tutturdunuz mu?		
11	➤ Tersinden cep torbasının şekline göre etrafına makine dikişi yapıp overlok çektiniz mi?		
12	➤ Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun doğru olarak yaptınız mı?		
13	➤ Son kontrol işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
14	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
15	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemlerini aldınız mı?		
16	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

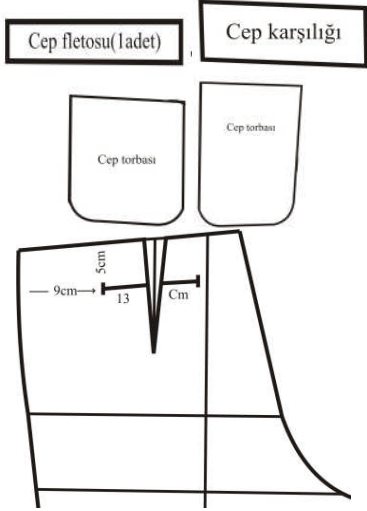
DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

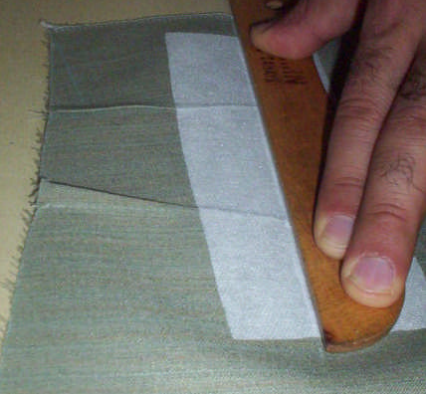
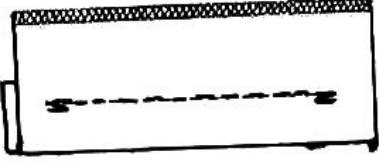
Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksiğiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

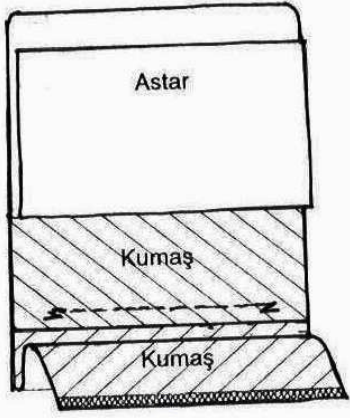
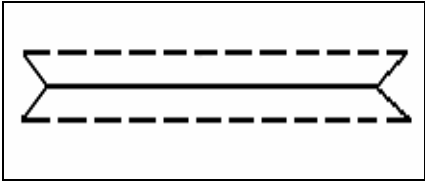
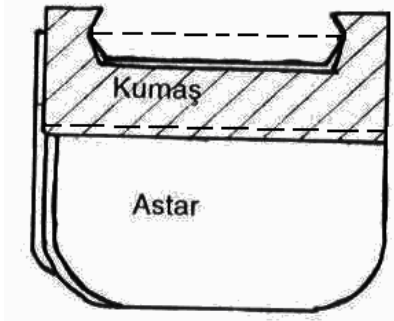
1.2.3. Tek Fletolu Peto Cep

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler										
➤ Tek fletolu cep için gerekli malzemeleri temin ediniz. Şekil 1.3: Parça sayıları	➤ Parça sayısını kontrol ediniz. <table><tr><td>1.Arka beden</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>2.Büyük cep torbası</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>3.Küçük cep torbası</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>4.Cep karşılığı</td><td>1 adet</td></tr><tr><td>5.Cep fletu parçası</td><td>1 adet</td></tr></table>	1.Arka beden	1 adet	2.Büyük cep torbası	1 adet	3.Küçük cep torbası	1 adet	4.Cep karşılığı	1 adet	5.Cep fletu parçası	1 adet
1.Arka beden	1 adet										
2.Büyük cep torbası	1 adet										
3.Küçük cep torbası	1 adet										
4.Cep karşılığı	1 adet										
5.Cep fletu parçası	1 adet										
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.										
➤ Arka pensi dikiş	➤ Dikişin başında ve sonunda pekiştirme yapmayı unutmayınız										

➤ Pensi arka ortasına yatırıp üzerine tela yapıştırınız. 	➤ Ütünün sıcaklık ayarını kumaşa ve telaya uygun hâle getirmeyi unutmayınız
➤ Fleto parçasına tela yapıştırınız	
➤ Fleto parçasını 2 cm' den katlayıp ütüleyiniz	➤ Çıt yerlerinden katlamaya dikkat ediniz.
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.
➤ Arka pensi dikişiniz.	➤ Dikişin başında ve sonunda pekiştirme yapmayı unutmayınız.
➤ Pensi arka ortasına yatırıp üzerine tela yapıştırınız. 	➤ Ütünün sıcaklık ayarını kumaşa ve telaya uygun hâle getirmeyi unutmayınız.
➤ Fleto parçasına tela yapıştırınız.	
➤ Fleto parçasını 2 cm' den katlayıp ütüleyiniz.	➤ Çıt yerlerinden katlamaya dikkat ediniz.

➤ Fleto parçasının açık kenarına overlok çekiniz.	
➤ Cep yerini cetvelle çizerek belirleyiniz. 	➤ İnce uçlu çizim aracı kullanınız.
➤ Fleto parçasını yüzden, 1. cep torbasını ise pantolonun tersinden cep yerine yerleştirip cep boyunu ortalayarak makine çekiniz. Şekil 1.4: Fleto parçasını yerleştirme	➤ Dikiş dikerken parçaların kaymamasına özen gösteriniz.
➤ Cep karşılığına overlok çekiniz.	
➤ Cep karşılığını 2. cep torbasına tutturunuz.	➤ Cep karşılığının kaymamasına özen gösteriniz.
➤ Cep torbası ile pantolonu yüz yüze yerleştirerek cep ağzı dikişinin 1 cm yukarisından cep boyunu ortalayarak makine dikişi çekiniz.	➤ İki dikiş arasındaki 1 cm mesafenin paralelliğini bozmamaya dikkat ediniz.

 Şekil 1.5: Cep torbasını yerleştirme	
➤ Cebi ortadan başlayarak 1,8 cm kalana kadar kesiniz Köşelere doğru çıtlatınız. Şekil 1.6: Kesme	➤ Çıtlatma işleminde iş güvenliği kurallarına dikkat ediniz.
➤ 2.cep torbasını kumaşın tersine çekiniz ve fletoyu ütöleyiniz.	
➤ Fletto parçasını 1. cep torbasına tutturunuz. Şekil 1. 7: Cep torbasına yerleştirme	➤ Makine ayarlarını kontrol ediniz .

➤ Tek fletolu peto cebin uçlarını tutturunuz	
➤ Cep torba boylarını eşitleyerek alt köşeleri yuvarlatınız. Cep bitiminden itibaren cep torbalarını 1 cm' den makine çekiniz. ➤ Kenar temizliğini yapınız. Resim 1.19: Kenar temizleme	➤ Dikişlerin düzgün olmasına özen gösteriniz. ➤ Overlok makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Tersten 2.cep astarının kalan bölümünü bele tutturunuz.	
➤ Cep kenarını ponteriz yapınız. ➤ Bitmiş ütüsünü yapınız. Resim 1.20: Tek fletolu cep	➤ Ponteriz makinesini dikkatli kullanınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değerlendiriniz.

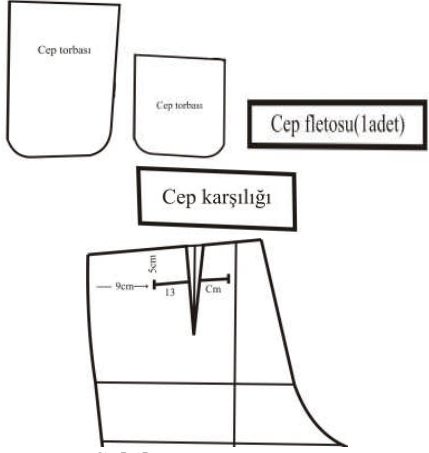
Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayir
1	➤ Tek fletolu cep için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Arka pensi diktiniz mi?		
3	➤ Pensi arka ortasına yatırıp üzerine tela yapıştırdınız mı?		
4	➤ Fleto parçasına tela yapıştırdınız mı?		
5	➤ Fleto parçasını 2 cm' den katlayıp ütülediniz mi?		
6	➤ Fleto parçasının açık kenarına overlok çektiniz mi?		
7	➤ Cep yerini cetvelle çizerek belirlediniz mi?		
8	➤ Fleto parçasını yüzden, 1. cep torbasını ise pantolonun tersinden cep yerine yerleştirip cep boyunu ortalayarak makine çektiniz mi?		
9	➤ Cep karşılığına overlok çektiniz mi?		
10	➤ Cep karşılığını 2. cep torbasına tutturdunuz mu?		
11	➤ 2. cep torbası ile pantolonu yüz yüze yerleştirerek cep ağzı dikişinin 1 cm yukarisından cep boyunu ortalayarak makine dikişi çektiniz mi?		
12	➤ Cebi ortadan başlayarak 1,8 cm kalana kadar keserek köşelere doğru çitlattınız mı?		
13	➤ 2.cep torbasını kumaşın tersine çekerek fletoyu ütülediniz mi?.		
14	➤ Fleto parçasını 1. cep torbasına tutturdunuz mu?		
15	➤ Tek fletolu peto cebin uçlarını tutturdunuz mu?		
16	➤ Cep torba boylarını eşitleyerek alt köşeleri yuvarlatıp cep bitiminden itibaren cep torbalarını 1 cm' den makine çektiniz mi?		
17	➤ Kenar temizliğini yaptınız mı?		
18	➤ Tersten 2.cep astarının kalan bölümünü bele tutturdunuz mu?		
19	➤ Cep kenarını ponteriz yaptınız mı?		
20	➤ Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun ve doğru olarak yaptınız mı?		
21	➤ Son kontrol işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
22	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
23	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemlerini aldınız mı?		
24	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

1.2.4. Çift Fletolu Peto Cep

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çift fletolu peto cep için gerekli malzemeleri temin ediniz. Şekil 1.8: Parça sayısı	➤ Parça sayısını kontrol ediniz. ➤ 1.Arka beden 1 adet ➤ 2.Büyük cep torbası 1 adet ➤ 3.Küçük cep torbası 1 adet ➤ 4.Cep karşılığı 1 adet ➤ 5.Cep flet parçası 2 adet ➤ 6.Tela (flet ve cep altı için) 3 adet
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	
➤ Arka pensleri dikiş. Arka cep yerine ve flet parçalarına tela yapıştırınız. 	➤ Dikişin başında ve sonunda pekiştirme yapmayı unutmayınız. ➤ Ütünün sıcaklık ayarını kumaşa ve telaya uygun hâle getirmeyi unutmayınız.
➤ Cep yerini işaretleyiniz. Resim 1.22: Cep yerini belirleme	➤ Cep yerini işaretlerken cep boyunun 14 cm genişliğinin 1,2 cm olmasına dikkat ediniz.

➤ Cep fletö parçalarını 6 mm olacak şekilde çiziniz.	➤ İnce uçlu çizim aracı kullanınız.
➤ Kumaşın tersinden cep yerine küçük cep torbasını yerleştiriniz. Kumaşın yüzünden fletö parçalarını cep yerine yerleştirip 6 mm genişliğinde makine çekiniz. Resim 1.23: Fletö parçalarını dikme	➤ Fletö parçalarının kaymamasına özen gösteriniz. ➤ Dikiş başlangıcında ve sonunda sağlamlaştırma yapmayı unutmayınız.
➤ Dikişin düzgün olup olmadığını arka yüzden kontrol ediniz. ➤ Cep yerini ortadan başlayıp 1,5 cm kalana kadar kesiniz, köşelere verrev çıtlatınız. Resim 1.24: Kesme	➤ Çıtlatma işlemini yaparken son dikiş kesmemeye dikkat ediniz.
➤ Cep torbalarını kumaşın tersine çekiniz. ➤ Biyeleri yan yana getirip ütöleyiniz. Resim 1.25: Fletö cep çevirme	➤ Biyelerin eşit olmasına dikkat ediniz.
➤ Çift fletölu cebin uçlarını tutturunuz.	➤ Biyeleri kaydırmamaya özen gösteriniz.

➤ Cep torbasının açık olan kenarından 6 cm aşağıya cep karşılığını yerleştirip makine çekiniz. Resim 1.26: Cep karşılığını dikme	➤ Cep karşılığının kaydırmadan makine çekmeye özen gösteriniz.
➤ Cep torbasını bel hizasında olacak şekilde ayarlayıp cep torbasını üst ilik parçasına yerleştirip makine çekiniz. Resim 1.27: Cep torbasını dikme	
➤ Cep torbalarının alt kenarını yuvarlatarak 1cm' den makine çekiniz. ➤ Cep torbasının kenar temizliğini yapınız. Resim 1.28: Kenar temizliği	➤ Makine dikiş ayarlarını kontrol ediniz. ➤ Cep torbasının eşit olmasına dikkat ediniz. ➤ Overlok makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Tersten 2. cep astarının kalan bölümünü bele tutturunuz.	➤ Dikiş makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Cep kenarını ponteriz yapınız. ➤ Bitmiş ütüsünü yapınız.	➤ Ponteriz makinesini dikkatli kullanınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	➤ Çift fletolu peto cep için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Arka pensleri dikerek arka cep yerine ve fletto parçalarına tela yapıştırdınız mı?		
3	➤ Cep yerini işaretlerken cep boyunun 14 cm, genişliğinin 1,2 cm olmasına dikkat ettiniz mi?		
4	➤ Cep fletto parçalarını 6 mm olacak şekilde çizdiniz mi?		
5	➤ Kumaşın tersinden cep yerine küçük cep torbasını yerleştirdiniz mi?		
6	➤ Kumaşın yüzünden fletto parçalarını cep yerine yerleştirip 6 mm genişliğinde makine çektiniz mi?		
7	➤ Dikişin düzgünlüğünü arka yüzden kontrol ettiniz mi?		
8	➤ Diktiğiniz cep yerini ortadan başlayarak 1,5 cm kalana kadar keserek köşeleri verev çıtlattınız mı?		
9	➤ Cep torbalarını kumaşın tersine çekerek biyeleri yan yana getirip ütulediniz mi?		
10	➤ Biyelerin eşit olmasına dikkat ettiniz mi?		
11	➤ Çift fletolu cebin uçlarını tuttururken biyeleri kaydırmamaya özen gösterdiniz mi?		
12	➤ Cep torbasının açık olan kenarından 6 cm aşağıya cep karşılığını yerleştirip makine çektiniz mi?		
13	➤ Cep torbasını bel hizasında olacak şekilde ayarlayıp cep torbasını üst ilik parçasına yerleştirip makine çektiniz mi?		
14	➤ Cep torbalarının alt kenarını yuvarlatarak 1cm' den makine çektiniz mi?		
15	➤ Cep torbasının kenar temizliğini yaptınız mı?		
16	➤ Tersten 2. cep astarının kalan bölümünü bele tutturdunuz mu?		
17	➤ Cep kenarını ponteriz yaptınız mı?		
18	➤ Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun ve doğru olarak yaptınız mı?		
19	➤ Son kontrol işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
20	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
21	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemleri aldınız mı?		
22	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

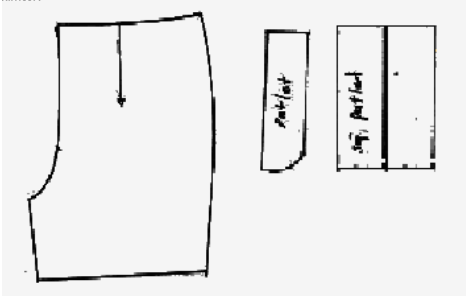
Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

1.3. Patlet Dikim İşlemleri

Patlet, pantolon ve erkek pijamasında bulunan, giyip çıkarma kolaylığı sağlayan, fermuarı giysiye tutturmaya yarayan giysi parçasıdır. İşlevselliğinin yanı sıra süsleme amacıyla da kullanılır.

1.3.1. Fermuarlı Patlet

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Fermuarlı patlet için gerekli malzemeleri temin ediniz. Şekil 1.9: Patlet parçaları	➤ Parça sayısını kontrol ediniz.
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.
➤ Sağ patlet, sol patlet parçasını telalayınız.	➤ Kumaş ve telaya göre ütü ısını kontrol ediniz.
➤ Sağ patlet parçasını tersinden katlayarak alt kısmını makine çekiniz. Patleti çevirip ütölünüz. Overlok yapınız.	➤ Ütü ısı ayarını kontrol ediniz. ➤ Overlok makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Sağ patlet parçasına ,yüzünden fermuarı yerleştirip makine çekiniz. Resim 1.29: Fermuar patlete dikme	➤ Fermuarı patlet kenarına 3 cm kalacak şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz.
➤ Ön sağ pantolon parçasının dikiş payını çıt yerinden içe katlayarak ütölünüz.	➤ İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.

➤ Ütülenen kenara sağ patletli fermuarı yerleştirip tersinden makine çekiniz. Resim 1.30: Fermuar dikme	➤ Fermuarın makine çekerken kaymamasına dikkat ediniz. ➤ Dikiş makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Çıma dikişi yapınız.	➤ Çıma dikişini düzgün ve eşit yapınız.
➤ Sol patlet ile sol ön pantolonu yüz yüze yerleştiriniz. Makine çekiniz ve çeviriniz. Resim 1.31: Patlet dikme	➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
➤ Dikiş paylarını patlete doğru yatırarakçıma dikişi yapınız. Resim 1.32: Çıma çekme	➤ Çıma dikişini düzgün ve eşit yapınız.
➤ Sol ön ve sağ ön bel çıtlarına dikkat ederek üst üste kapatınız.	
➤ Fermuarı sol patlete yerleştiriniz.	
➤ Sol patlet parçasına fermuarın makinesini çekiniz.	➤ Makine dikişinin düzgün olmasına dikkat ediniz.

 Resim 1.33:Fermuar dikme	
Fermuarı kapatıp ağ oyuntusunun makinesini çekiniz. Resim 1.34: Ağ oyuntusunu dikme	
➤ Fermuarın üst dikiş yerini belirleyerek makinesini çekiniz. Resim 1.35: Fermuar üst dikişi	➤ Üst dikiş genişliğinin 3 cm olmasına dikkat ediniz. ➤ Makine dikişinin düzgün olmasına özen gösteriniz.
➤ Patlet bitim yerine ponteriz yapınız. ➤ Bitmiş ütüsünü yapınız.	➤ Kumaşa göre ütü ısını ayarlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayir
1	➤ Fermuarlı patlet için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Sağ patlet,sol patlet parçasını telaladınız mı?		
3	➤ Sağ patlet parçasını tersinden katlayarak alt kısmına makine çektiniz mi?		
4	➤ Sağ patlet parçasına,yüzünden fermuarı yerleştirip makine çektiniz mi?		
5	➤ Çıma dikişi yaptınız mı?		
6	➤ Sol patlet ile sol ön pantolonu yüz yüze yerleştirip makine çektiniz mi?		
7	➤ Fermuarı kapatıp ağ oyuntusunun makinesini çektiniz mi?		
8	➤ Fermuarın üst dikiş yerini belirleyerek makinesini çektiniz mi?		
9	➤ Patlet bitim yerine ponteriz yaptınız mı?		
10	➤ İş güvenliği ile ilgili önlemleri aldınız mı?		
11	➤ İş zamanında bitirdiniz mi?		
12	➤ Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

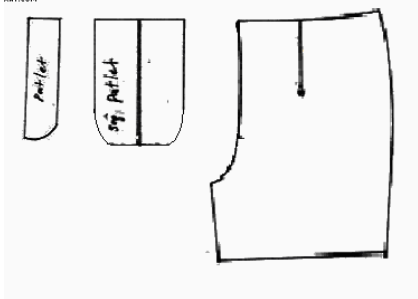
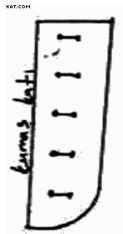
DEĞERLENDİRME

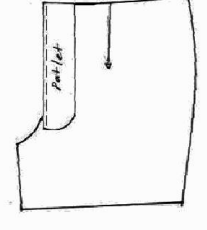
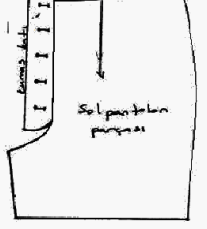
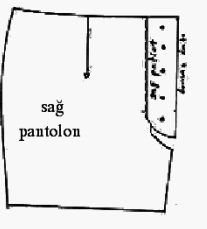
Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksiğiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.3.2. İlik Düğmeli Patlet

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İlik düğmeli patlet için gerekli malzemeleri temin ediniz. 	➤ Parça sayısını kontrol ediniz.
Şekil 1.10: Parça sayısı	
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.
➤ Sağ ve sol patlet parçalarını telalayınız. ➤ Boyunu ikiye katlayarak ütölünüz.	➤ Ütü ısı ayarını kontrol ediniz.
➤ Katlanmış patlet parçasında ilik yerlerini belirleyiniz, ilikleri açınız. 	➤ Düğme çapına göre ilik yerini belirleyiniz. ➤ İlikleri ilik makinesinde dikkatli açınız.
Şekil 1.11: Patlete ilik açma	
➤ Sol patlet ile sol ön pantolonu yüz yüze yerleştiriniz. Makinesini çekiniz, çeviriniz.	➤ Dikiş boyu 1cm'de 5 batış olarak ayarlayınız. ➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.

 Şekil 1.12: Patlet yerleştirme	
➤ Dikiş paylarını patlete çevirerek çıma çekiniz.	➤ Çıma dikişinin düzgün olmasına dikkatli ediniz.
➤ Patlet pervazına ilik açılmış patleti yerleştirip şekline göre makine çekiniz. Şekil 1.13: Patlet yerleştirme	➤ Dikiş bitiminde sağlamlaştırma yapınız. ➤ Patlet parçasını kaydırmamaya dikkat ediniz.
➤ Sağ patlet parçasını pantolonun sağ ön ortasına yerleştirip. Çıma dikişi yapınız. Şekil 1. 14: Patlet dikme	➤ Makine dikişinin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➤ Sağ ve sol pantolonu yüz yüze kapatınız.	➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
➤ Patlet yırtmacının alt kenarına kadar ağ dikişini yapınız.	
➤ Fermuarın üst dikişini yapınız.	➤ Fermuar üst dikiş genişliğinin 3 cm olmasına dikkat ediniz.
➤ Patlet bitim yerine ponteriz yapınız.	➤ Ponteriz makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Düğmeleri dikişiniz.	➤ Düğme dikerken dikkatli olunuz.
➤ Bitmiş ütüsünü yapınız.	➤ İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değerlendirebilirsiniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	➤ İlik düğmeli patlet için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Sağ ve sol patlet parçalarını telaladınız mı?		
3	➤ Katlanmış patlet parçasında ilik yerlerini belirleyip ilikleri açtınız mı?		
4	➤ Sol patlet ile sol ön pantolonu yüz yüze yerleştirdiniz mi?		
5	➤ Makinesini çekip çevirdiniz mi?		
6	➤ Dikiş paylarını patlete çevirerek çıma çektiniz mi?		
7	➤ Patlet pervazına ilik açılmış patleti yerleştirip şekline göre makine çektiniz mi?		
8	➤ Sağ patlet parçasını pantolonun sağ ön ortasına yerleştirip çıma dikişini yaptınız mı?		
9	➤ Patlet yırtmacının alt kenarına kadar ağ dikişini yaptınız mı?		
10	➤ Fermuarın üst dikişini yaptınız mı?		
11	➤ Patlet bitim yerine ponteriz yaptınız mı?		
12	➤ Düğmeleri diktiniz mi?		
13	➤ Bitmiş ütüsünü yaptınız mı?		
14	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
15	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemleri aldınız mı?		
16	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

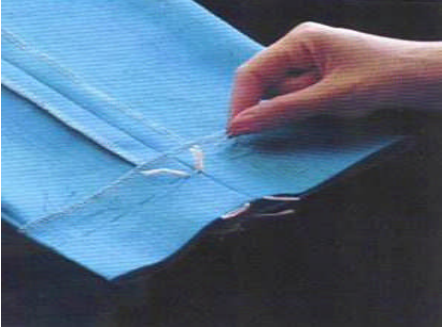
Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

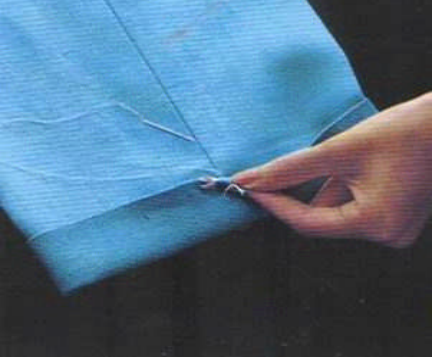
Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksiğiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.4. Paça Temizleme Teknikleri

1.4.1. Duple Çalışması

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Duple paça çalışması için gerekli malzemeleri temin ediniz. ➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız. ➤ Pantolonun duple kat yerini 8 cm olacak şekilde belirleyiniz.	➤ Parça sayısını kontrol ediniz. ➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız ➤ Duple kat yerini dikkatli belirleyiniz.
 Resim 1.36: Duple paça hazırlama	
➤ Baskı payının kenar temizliğini yapınız. ➤ Baskı payının kat yerini ütöleyiniz.	➤ Overlok yaparken kestirmemeye dikkat ediniz ➤ Ütü ısınısını kumaşa göre ayarlayınız.
➤ Dubleyi aşağıya katlayıp baskı payına makine çekiniz.	➤ Dikiş bitiminde sağlamlaştırma yapınız. ➤ Dikişin düzgün olmasına özen gösteriniz.
 Resim 1.37: Duple paça dikme	
➤ Dubleyi ön yüzüne katlayıp dikiş	➤ Duple paça genişliği 3,5 cm olacak

yerlerine tutturunuz. Resim 1.38: Double paça tutturma	şekilde tutturunuz.
➤ Bitmiş ütüsünü yapınız.	➤ Kumaş özelliğine göre ütü ısınısını ayarlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayir
1	➤ Double paça çalışması için gerekli malzemeleri temin ettiniz mi?		
2	➤ Pantolonun double kat yerini 8 cm olacak şekilde belirlediniz mi?		
3	➤ Baskı payının kenar temizliğini yaptınız mı?		
4	➤ Baskı payının kat yerini ütilediniz mi?		
5	➤ Doubleyi aşağıya katlayıp baskı payına makine çektiniz mi?		
6	➤ Doubleyi ön yüzüne katlayıp dikiş yerlerine tutturdunuz mu?		
7	➤ Bitmiş ütüsünü yaptınız mı?		
8	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
9	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemleri aldınız mı?		
10	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

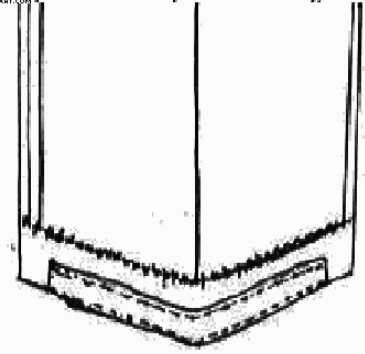
DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

1.4.2. Çamurluk Çalışması

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çamurluk çalışması için gerekli malzemeleri temin ediniz.	➤ Parça sayısını kontrol ediniz.
➤ Dikimde kullanılacak makinelerin ayarını yapınız.	➤ Makine ayarlarını yapmayı unutmayınız.
➤ Baskı payının kenar temizliğini yapınız.	➤ Overlok yaparken dikkatli olunuz.
➤ Baskı payını içe doğru çevirip ütöleyiniz.	➤ Ütü ısını kontrol ediniz.
➤ Ekstraforu, arka parçanın dönüş yerine yerleştiriniz. 	➤ Ekstraforun kaymamasına dikkat ediniz.
➤ Ekstraforun her iki kenarına makine çekiniz.	➤ Dikiş bitiminde sağlamlaştırma yapınız.
➤ Baskı payını elde ya da makinede gizli dikiş yaparak baskı yapınız.	➤ Paça kıvrırma makinesini kullanırken dikkatli olunuz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değerlendirebilirsiniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	➤ Baskı payının kenar temizliğini yaptınız mı?		
2	➤ Baskı payını içe doğru çevirip ütülediniz mi?		
3	➤ Ekstraforu, arka parçanın dönüş yerine yerleştirdiniz mi?		
4	➤ Ekstraforun her iki kenarına makine çektiniz mi?		
5	➤ Baskı payını elde ya da makinede gizli dikiş yaparak baskı yaptınız mı?		
6	➤ Çalışmalarınızda verimlilik ilkelerine uygun hareket ettiniz mi?		
7	➤ Çalışmalarınız süresince iş güvenliği önlemlerini aldınız mı?		
8	➤ Çalışmalarınızı planlanan sürede tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksiğiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenme faaliyetinde kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıdaki soruları cevaplayarak değerlendiriniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi kuplarda veya dikişlerde çalışılan cep çeşitlerinden biridir?
A) Aplike cep
B) Körüklü cep
C) Pantolon cep
D) Dikişten açılan cep
2. Aşağıdakilerden hangisi applike cep çeşitlerinden biridir?
A) Tek taraflı peto
B) İlik
C) Körüklü
D) Pantolon cebi
3. Aşağıdakilerden hangisi ilik cebin diğer adıdır?
A) Fleto
B) Peto
C) Yelek cebi
D) Şablon
4. Şerit şeklinde bir veya iki kenar ağzı olan torbalı cep aşağıdakilerden hangisidir?
A) İlik cep
B) Vevv applike cep
C) Dikişten açılan cep
D) Körüklü cep
5. Aşağıdakilerden hangisi torbalı ceptir?
A) Astarlı applike cep
B) Peto cep
C) Model uygulamalı körüklü cep
D) Basit körüklü cep

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında erkek pantolonu ana ve yardımcı malzemelerini tekniğine uygun bir şekilde kesebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

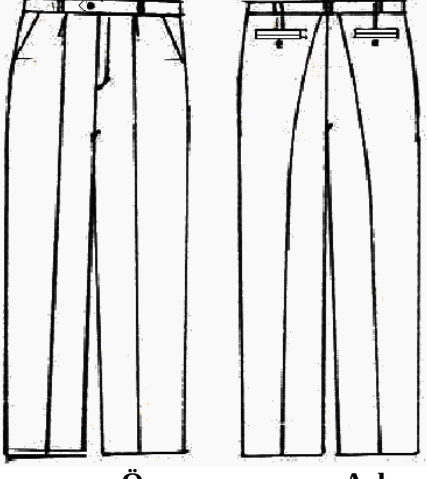
Erkek pantolonu kesim işlemlerini terzilerde araştırarak edindiğiniz bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. ERKEK PANTOLONU KESİMİ

2.1. Model Analizi

Kesim için model analizi yaparken pantolon model özelliği ve parça sayısı değerlendirilir ve hazırlanmış kalıpların parça sayılarının tam ve doğru olup olmadığına bakılır. Kullanılacak ana ve yardımcı malzemelerin özellikleri belirtilerek örnekleri verilir.

MODEL ANALİZİ		
Firma Adı:	Beden Nu.:	İş Nu.:
		Sayfa Nu.:
Ürün: Erkek Pantolonu	Tarih:	Sezon:
GRAFİK ÇİZİM	MODEL ANALİZİ	
	Biçim Tanımlama ➤ Ön pantolon tek pilili ➤ Yan cepli ➤ Yan cep boyu 18 cm ➤ Fermuarlı patlet 18 cm ➤ Arka pantolonda 2 adet çift fleto cep ➤ Fleto cep boyu 14 cm ➤ Arka pens boyu 8 cm ➤ Kemer genişliği 4 cm ➤ Kemerin alt çıkıntısı 2,5 cm ➤ Kemer üst çıkıntısı 7 cm. ➤ Kemer köprü sayısı 7 ➤ Köprü genişliği 1 cm	

 Ön Arka Şekil 2.1: Pantolon çizimi	➤ Kemere 1 kanca ➤ Paça genişliği 27 cm ➤ Pantolon boyu 105 cm Dikiş Payları ➤ Arka ağda 1 cm'den başlayarak bel hattına doğru 2,5 cm olacak şekilde genişleyen dikiş payı ➤ Bel,yan ve iç paça 1 cm ➤ Paça kıvrımda 5 cm
PARÇA LİSTESİ Kumaş ➤ Ön pantolon 2 adet ➤ Arka pantolon 2 adet ➤ Sağ patlet 2 adet ➤ Sol patlet 1 adet ➤ Fleto parça 4 adet ➤ Fleto cep karşılığı 2 adet ➤ Yan cep karşılığı 2 adet ➤ Kemer 2 adet ➤ Kemer briti 1 adet ➤ Köprü 7 adet Astar ➤ Yan cep torbası ➤ Fleto cep torbası 2 adet Tela ➤ Patlet tela 2 adet ➤ Cep ağzı tela 2 adet ➤ Kemer tela 2 adet ➤ Pens tela 2 adet ➤ Fleto tela 4 adet	MALZEME ÖRNEKLERİ ➤ Kumaş Resim 2.1: Kumaş örneği ➤ Amerikan poplin astar ➤ Kâğıt tela ➤ Fermuar ➤ İplik ➤ Düğme

➤ Kemer astarı

Resim 2.2: Kemer astarı

➤ Kanca

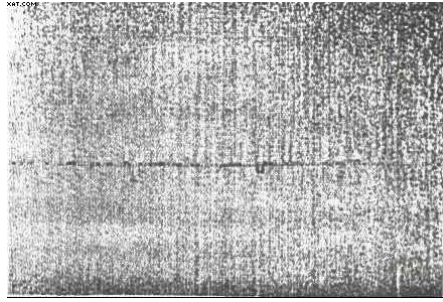
Resim 2.3: Kanca örneği

2.2. Kumaş Hataları

2.2.1. Dokuma Hataları

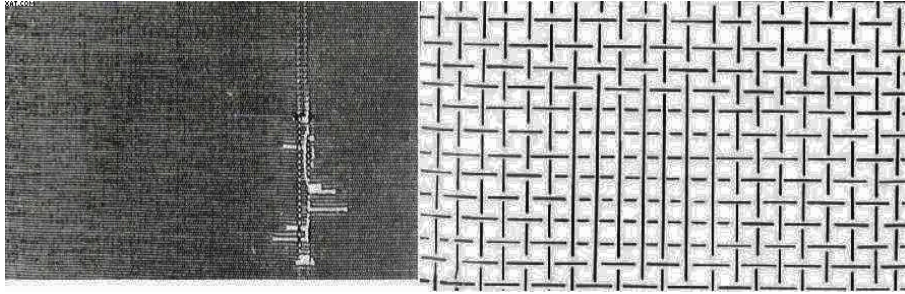
➤ Çözü Yöündeki Dokuma Hataları

Bağıntı hataları: Çözgü iplikleri bir veya iki atk ipliğı üzerinden, doğru bir şekilde bağlanmaz. Hata, düzensiz aralıklarla tekrarlanır ise buna **çözgü yönündeki bağlantı hataları** denir.

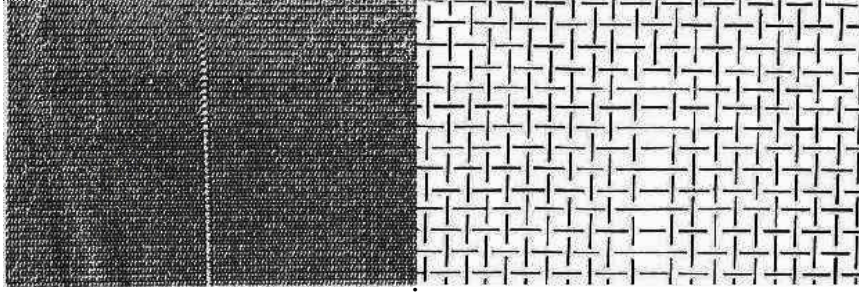
Şekil 2.2: Bağlantı hataları

Yuva: Bu hatalar bütün atkı atlama sistemlerinde ortaya çıkabilir.Çözgü iplikleri tam bir dokuma açısının oluşturulmasında engellenirken doğru bir şekilde bağlanamaz.

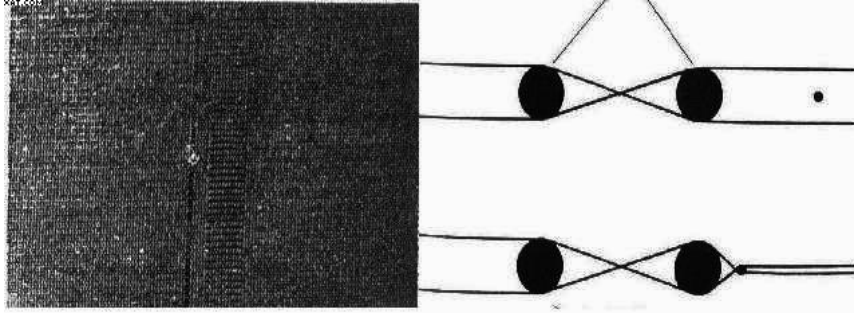
Şekil 2.3: Bağlantı hataları

Çözü ipliği kopması: Eksik çözgü ipliği nedeniyle kumaşta bir çizgi meydana gelirse buna **çözgü ipliği kopması** denir.

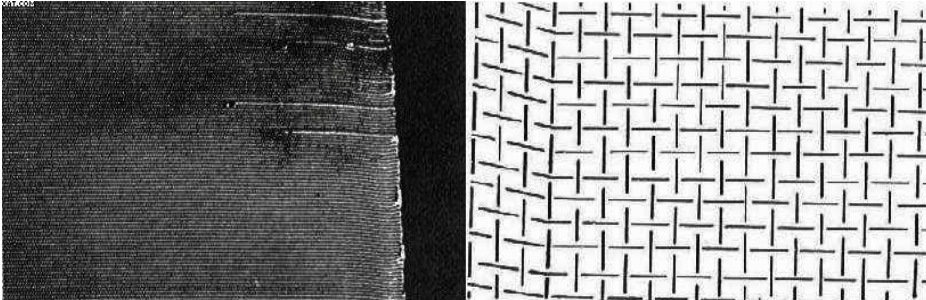
Şekil 2.4: İplik kopması

Gergin kısım: Çözgü ipliklerinin fiyonlaşması ile çözgü yönünde farklı gerginlikler oluşur.

Şekil 2.5: Gergin kısım

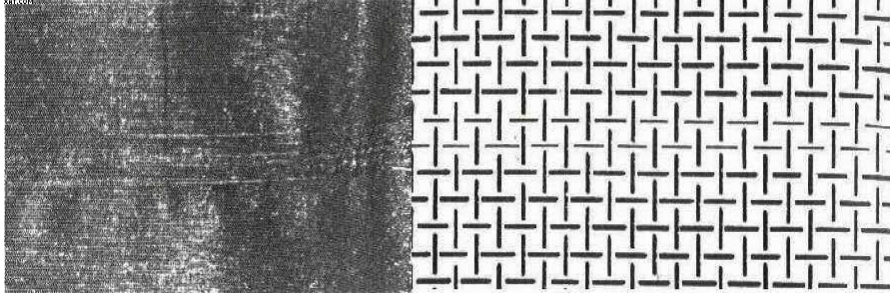
Gergin ya da gevşek kenar: Dokuma kenarıyla dokuma arasında farklı gerginlikler vardır. Kenar sert ve diktir, dokuma ise dalgalıdır ya da bunun tersidir. Bu durumun, kesimi etkilemesi nedeniyle kontrolü yapılır.

Şekil 2.6: Gergin ya da gevşek kenar

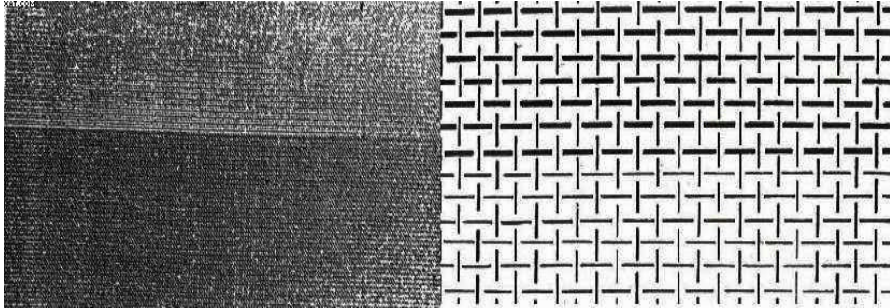
➤ **Atkı Yönündeki Dokuma Hataları**

Gergin atkı: Atkı yönünde bir veya birkaç parlak iplik görünür . Kenar ise içe doğru kesik ve dalgalıdır. Gergin atkılar, sonsuz ipliklerde parlak olarak görünür.Bu iplikler incedir.Gergin atkılar genellikle kenarlarda belli olur.

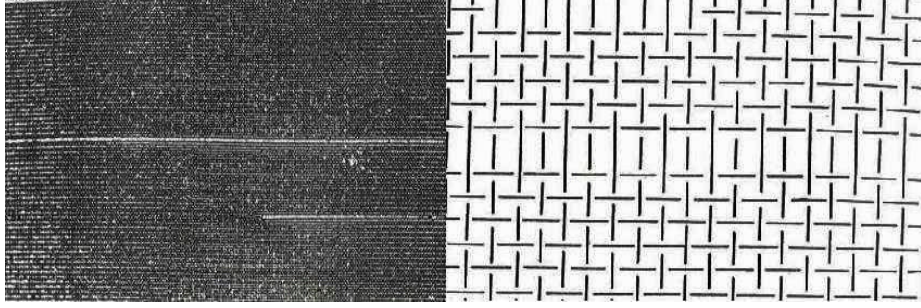
Şekil 2.7: Gergin atkı

Atkı bandı: Hata ham mamulde olur, nadiren de terbiyeden sonra ortaya çıkar. Atkı bantlı kumaş, bütün dokunun enine yayılmış tek veya periyodik olarak ortaya çıkan atkı bantlarından oluşur.

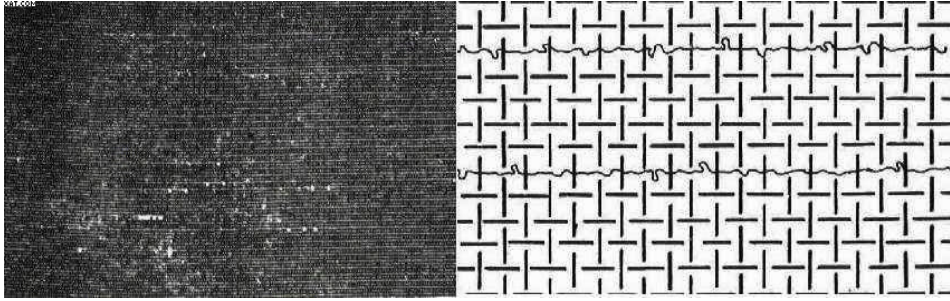
Şekil 2.8: Atkı bandı

Atkı ipliği kopması : Tamamen veya kısmen eksik olan bir atkı ipliğidir.

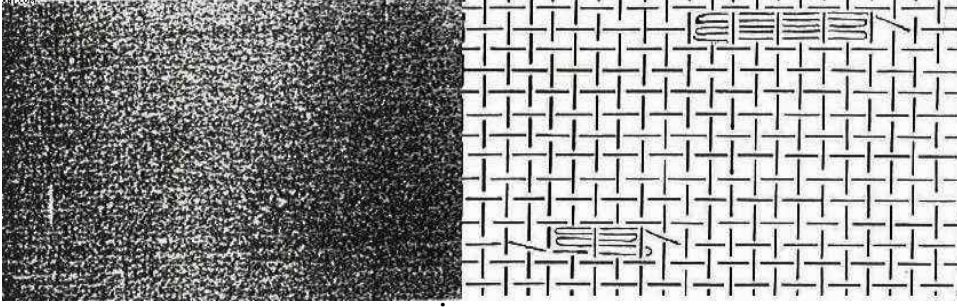
Şekil 2.9: Atkı iplik kopması

Gevşek atkı : Küçük ve topaklanma şeklindeki halkalar, dokuma yüzeyinde görünür veya parmak ucuyla hissedilir.

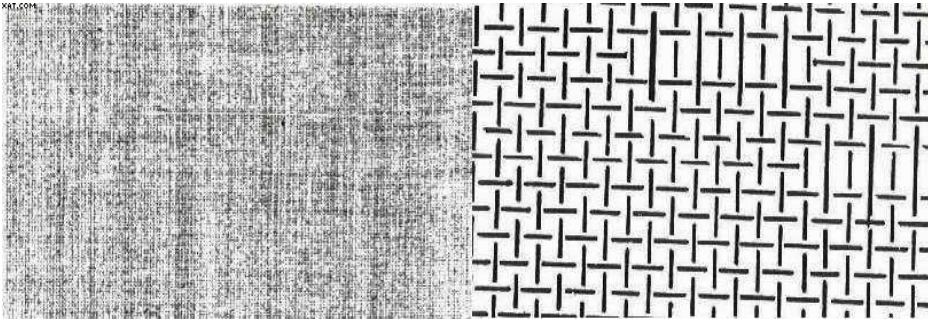
Şekil 2.10: Gevşek atkı

Atkı ipliği kabarmaları : Bu hata hemen hemen her zaman her iki kenar bölgesinde görülür.Kumaşta zarar görmüş ince lifler ortaya çıkar.Bunlar, iplik katlanmaları veya ilmek şeklinde kalınlıklar oluşturur.

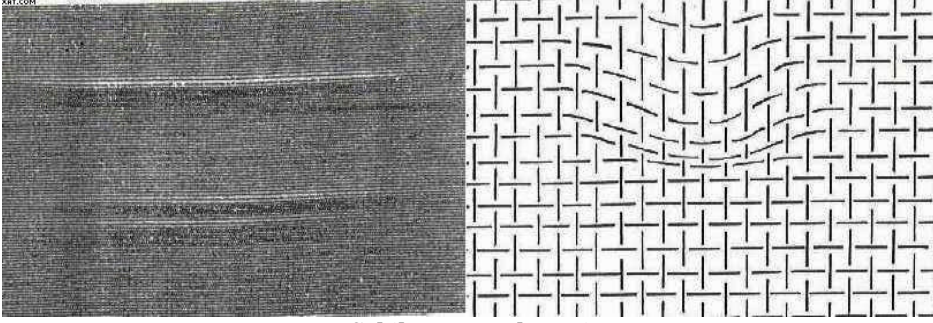
Şekil 2.11: İplik kabartmaları

Atkı patlaması : Dokumanın atkı yönünde kısa kalın ve kesin sınırlanmış bir yer görünür.Üç atkı ipliği bir arada gibi etki yaratır.Orta atkı olmadığından iki atkı ipliği birbirleriyle bağlanır.Orta atkı atlamasından sonra dokumanın kesilmesiyle kopar ve iplik uçları gerilme nedeniyle birbirinden ayrılır.

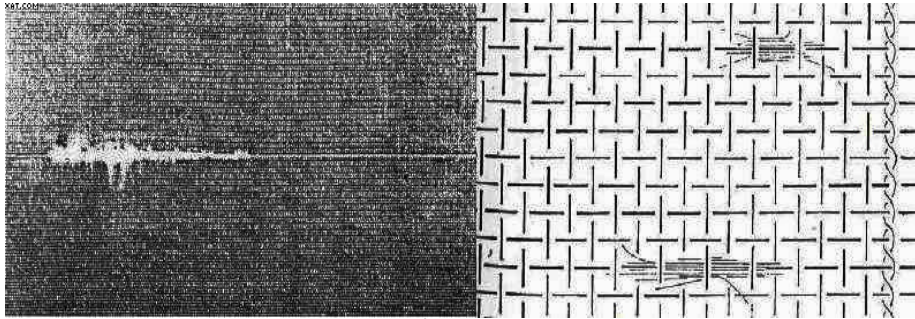
Şekil 2.12: Atkı patlaması

Baskı yeri : Dokumada çeşitli enlerde sık veya gevşek yerler olarak görünen atkı kıvrılmalarıdır.

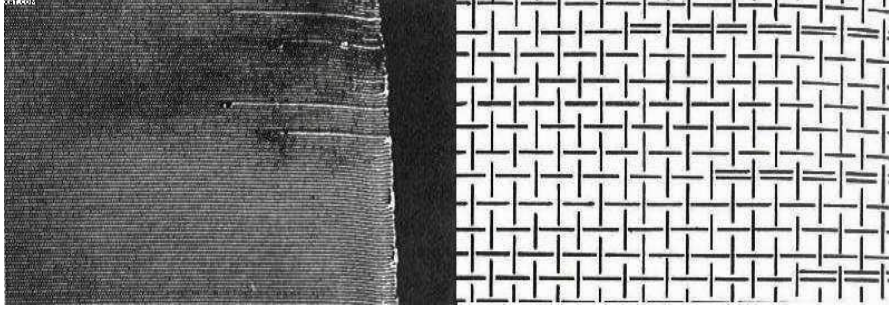
Şekil 2.13: Baskı yeri

Atkı ipliği katlanmaları : Kesilmiş atkı iplikleri katlanarak dokunur.

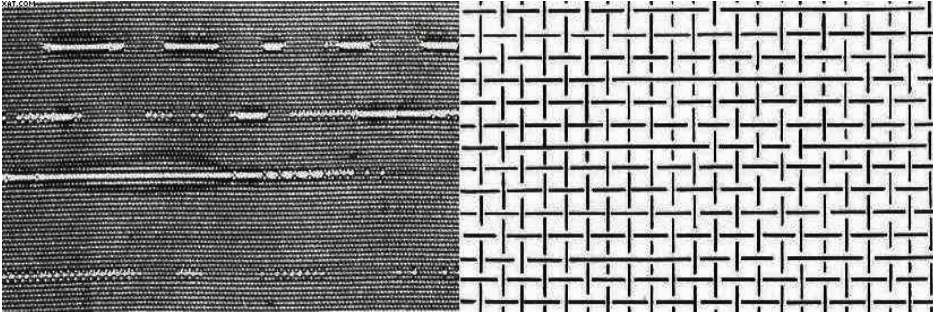
Şekil 2.14: İplik katlanmaları

Kenar bozuklukları: Atkı iplik uçları veya dışta kalan atkı ipliği halkaları kenardan başlayarak birlikte dokunmuştur.

Şekil 2.15: Kenar bozuklukları

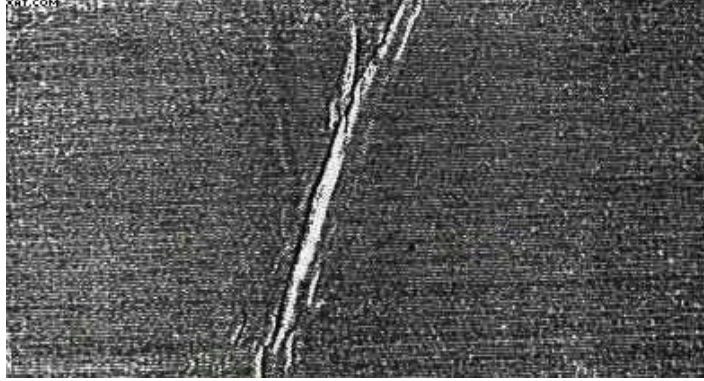
Atkı atlamaları : Çözümlü ipliklerinin üst veya alt katlamalarıyla yer yer atkı yönünde bağlantı hataları oluşmaktadır.

Şekil 2.16: Atkı atlamaları

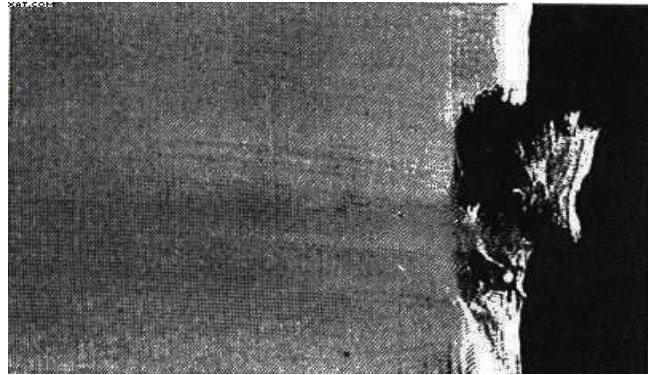
➤ **Belirli Bir Yöne Bağlı Olmayan Hatalar**

Kat izi: Dokumalarda çok belirgin bir kat izi görünür.

Şekil 2.17: Kat izi

Kenar yırtılmaları : Bu hata, tüm atkı atlama sistemlerinde görünür.

Şekil 2.18: Kenar yırtılmaları

2.2.2. Boya Baskı ve Terbiye Hataları

- **Renk hataları :** Kullanım sırasında kumaşlar; gün ışığı , yıkama , kuru temizleme , ter , deniz suyu , sürtünme , sıcak baskı vb. birçok unsurla karşı karşıya kalır . Bazı boyalar da dayanıklı olmayabilir.
- **Yıkama hataları :** Boyalı ve baskılı tekstil mamullerinin belli koşullarda yıkanması sonucunda kumaşta görülen renk değişimidir.
- **Ütüleme hataları :** Kumaşta, sıcak presten dolayı oluşan renk değişimi geçici veya kalıcı olabilir. Renk değişiminin derecesi; sıcaklığa ve ütülemenin nemli , kuru veya ıslak hâllerden hangisinin yapıldığına bağlıdır.
- **Aşınma hataları :** Yüzey sürtünmesine maruz kalan kumaşlarda sürtünme mukavemeti önemlidir. Tekstil yüzeylerin kullanımında sürtünmeden dolayı olacak aşınmalar, yüzeyin kullanımına etki edip kullanımı azaltır.

2.2.3. Kumaşta Sonradan Oluşabilecek Hatalar

- Metraj ve kumaş eni
- Kumaşlarda kenar - orta veya baş – son farkı
- Esneme hatası
- Örgü kumaşlarda kenar kıvrılmaları , dönme problemi ve kırık izleri
- Ütülemede boyut değişimi
- Depolama sırasında kumaş sararmaları vb.

2.3. Kumaşta Hata Kontrol İşlemleri

Kumaşta bulunabilecek hataları tespit etmek için çekme, dokuma ve iplik hataları, uzunluk ve en kontrolü, renk ve desen kontrolü, dikiş mukavemeti, solma, ütü, ısı, pres kontrolü, çeşitli mukavemet, yırtılma, sürtünme, renk, ışık ve kenar kontrolü yapılır.

Kontrolden geçen kumaşların üzerine renk ve cins kodu, metraj ve eni kumaşın yapısal özelliklerini bildiren kartlar eklenir ve kumaşlar bu kartlarla birlikte depolanır.

2.4. Kumaşı Biçkiye Hazırlama Yöntemleri

2.4.1. Islatarak Biçkiye Hazırlama

Boyası çıkmayan ve renkleri birbirini boyamayan pamuklu ve keten kumaşlar ıslatılarak biçkiye hazırlanır.

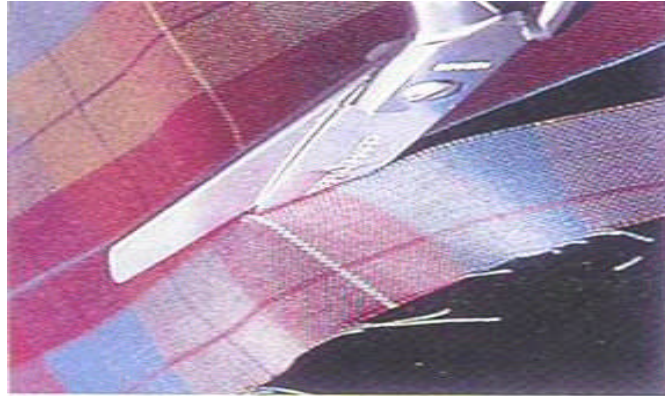
Resim 2.4:Kumaşı biçkiye hazırlama

2.4.2. Nemli Bezle Ütüleyerek Biçkiye Hazırlama

Yünlü kumaşlar ve yıkanmayan keten kumaşlar nemli bezle ütülenerek biçkiye hazırlanır.

2.4.3.İplik yönünü düzelterek Biçkiye Hazırlama

Kumaşı düzgün olarak kesmek için yatay ve dikey uçlarından birer iplik çekilir ve çekilmiş iplik hattı üzerinden kumaş kesilir.

Resim 2. 5: Kumaşı biçkiye hazırlama

2.4.4. Kumaşı Doğrudan Ütüleyerek Biçkiye Hazırlama

İpekli ve naylon cinsi kumaşlar ıslak bezle ütülenmediği için doğrudan ütülenerek buruşuklukları giderilir. Üstünde baskı deseni bulunan kumaşlar ve simli ve kabartma kumaşlar tersinden ılık ütüyle ütülenir.

Resim 2.6: Kumaşı biçkiye hazırlama

2.5. Kumaş Yüzey Özellikleri

2.5.1. Kumaş Eni

Gerilmemiş durumdaki kumaştan kenarlara dik ölçüm yapılarak alınır ve cm olarak ifade edilir.

Dokumalarda şu ayrımın yapılması gerekir:

- Kenarlar dâhil en
- Kenarlar arası en

2.5.2. Tüy Yönü – Desen Yönü

Tüy yönü, kumaş yüzünde lif havları (dışarıya çıkık lif uçları) bulunan birçok kumaşta görülmektedir. Kumaş terbiyesi sırasında havlar, belirli bir yöne doğru yatırılmış ise (genellikle çözgü yönüne doğru) ve bu şekilde sabitlenmiş ise bu kumaşa **tüy yönü olan kumaş** denir.

Tüy yönü, kumaş üzerine parmak uçlarını çözgü yönünde aşağı ve yukarı hareket ettirilerek anlaşılır. Bu tür malzemeden yapılmış giysi parçalarının görünen bütün kısımları aynı yönde kesilmiş olmalıdır.

Resim 2.7: Kumaş örneği

Desen yönü ise kumaş yüzünde olan desenlerin aynı yöne bakmasıdır.

Desen yönü olan kumaşların tıpkı tüy yönü olan kumaşlar gibi görünen tüm parçalarının aynı yönde kesilmesi gerekir.

2.5.3. Desen Özellikleri

Kullanılan bağlantı çeşitlerinden bağımsız olarak farklı renkte atkı ve çözgü ipliklerinin kullanılması ile şekiller oluşturulur. Renkli dokümanın avantajı, baskılı kumaşların aksine kumaşın her iki yüzünün de aynı görünüme sahip olmasıdır.

Renkli çözgü iplikleri boyuna çizgileri, renkli atkı iplikleri ise enine çizgileri oluşturur. İki çizginin karışımı ekose deseni oluşturur.

- Çizgili dokümanlar
 - İnce çizgili dokümanlar
 - Kalın çizgili dokümanlar
- Ekoseli dokümanlar
 - İskoç ekosesi
 - Ekose desenler

- All over (tümü desenli) bağlantılar

Resim 2. 8:Kumaş örnekleri

2.6. Erkek Pantolonu Kesim İşlemleri

2.6.1. Kumaşı Kesime Hazırlama İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Pantolon kumaşınızı inceleyip düzleştirme, çektirme işlemlerinden geçirin.	➤ Yapacağınız işlemler, serim işleminden önce yapılması gereken önemli bir işlemdir. Detaylara önem verip dikkatli olunuz.
➤ Varsa kumaştaki küçük kusurları ve renk farklılıklarını tespit ediniz.	➤ Tespit ettiğiniz kusurlara işaret koyunuz ➤ Kalıpları hatalı bölgelere yerleştirmekten kaçınınız. Hatalı yerlerin baskı payı ,dikiş payı gibi görünmeyen bir yerde kalmasını sağlayınız.
➤ Enine kenarları iplik çekerek, yırtar ya da çizerek kesip düzleştiriniz.	➤ İş güvenliğine önem veriniz.
➤ Düz boy iplik çizgisini kontrol ediniz.	➤ Düz iplik çizgisi eğri ise kumaşı verev iplik yönünde esnetiniz.
➤ Bu işlemlerden sonra kumaşınızın cinsine göre uygun olan çektirme işlemini uygulayınız.	➤ Özellikle tela kullanılacak kumaşların çektirilmesi çok önemlidir. Çünkü tel yapıştırma işlemi normalden daha çok buharlı ütüleme gerektirir. Kumaş tela, yapıştırma sırasında daha çok çekmeye uygundur. Dikkatli olunuz.
➤ Eğer buharlı ütü ile çektirme işlemi uyguluyorsanız kumaşınızın hiçbir yerini atlamamaya özen göstererek ütölünüz.	➤ Kumaşı düz iplik doğrultusunda ütölünüz.

2.6.2. Kalıbı Kumaşa Yerleştirme İşlemleri

Kumaşın düz iplik yönüne,

- Desen tüy yönün,
- Saten gibi parlak kumaşların dokuma özelliğine,
- Çizgili ve kareli kumaşlarda çizgilerin ve karelerin karşılıklı gelmesine,
- Ekonomik şekilde yerleştirilmesine, dikkat edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Dikimi yapılacak erkek pantolon kalıplarını kontrolünü yapınız. Astar, tela kalıplarını kontrolünü yapınız.	➤ Modele ait kalıp parçalarının sayısına, üzerindeki yazı ve işaretlerinin tam olması dikkat ediniz.
➤ Kesim ve serim için uygun araç- gereçleri ortamı hazırlayınız.	➤ Kesilecek bütün kalıpları ve kullanılacak gereçleri göz önünde bulundurunuz.
➤ Kumaşı, çift kat yüzü içte kalacak şekilde kesim masasına seriniz.	➤ Kesim yapılacak masanın genişliği kumaş enine uygun olmalıdır. ➤ Kumaş katlarının kaymaması için önlem alınız (iğnelemek gibi). ➤ Kumaş kenarının masanın kenarına paralel olmasına dikkat ediniz.
➤ Pantolon ana kalıplarını kumaşa yerleştiriniz.	➤ Kumaşın boy ipliği ile kalıplarının boy ipliklerinin aynı doğrultuda olmasına dikkat ediniz. ➤ Öncelikle büyük kalıpları yerleştiriniz. ➤ Küçük kalıp parçalarını mümkün olduğunca blok yerleştirmeye dikkat ediniz. ➤ Malzemeyi ekonomik kullanınız.
➤ Kalıpları kumaşın üzerine sabitleyiniz.	➤ Sabitlemede toplu iğneleri çizim ve kesim işlemlerinizi engellemeyecek şekilde takınız.

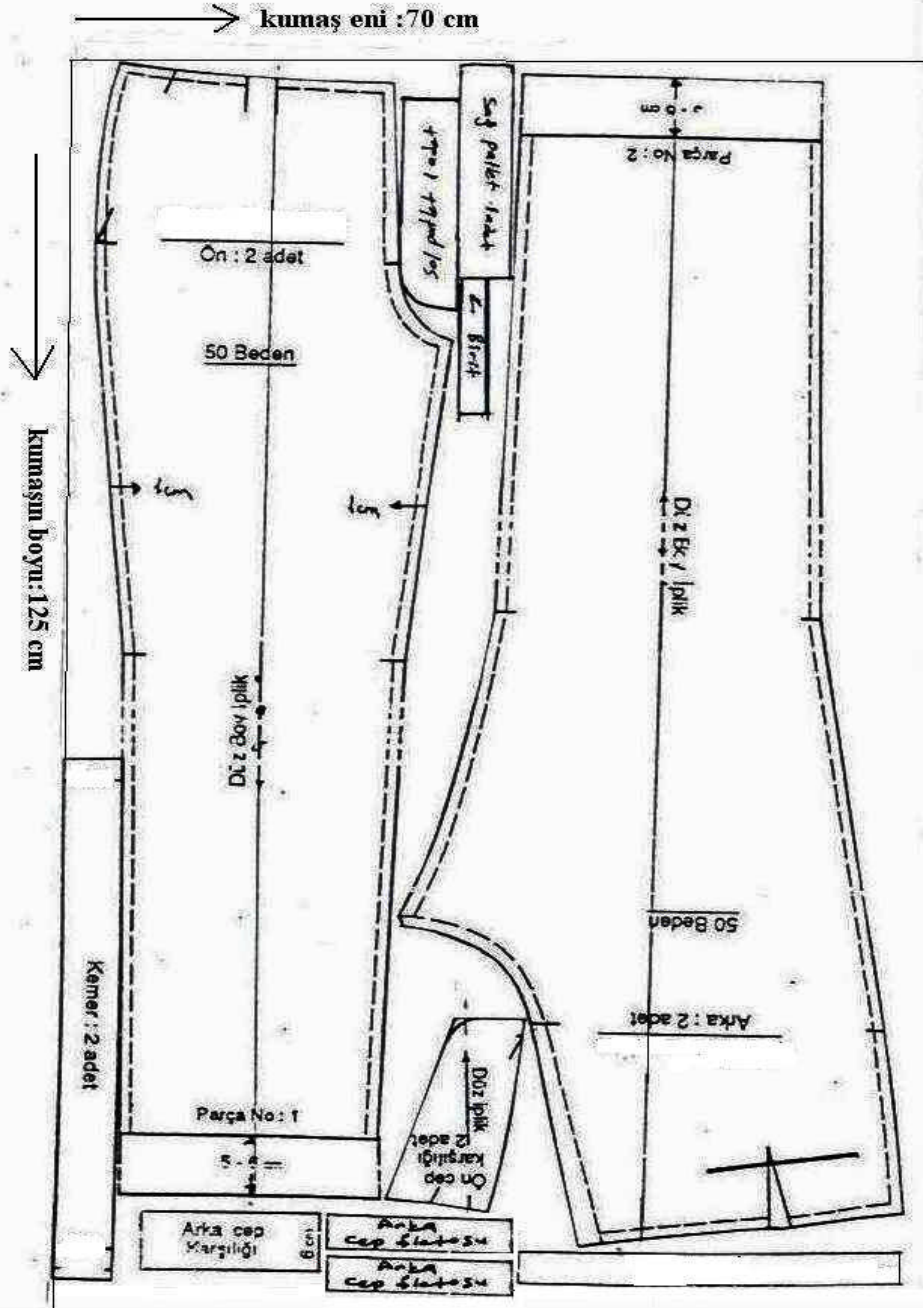
➤ Kalıpların etrafından çiziniz.	➤ Kumaşı hareket ettirmeyerek leke bırakmayacak ve rahat görülebilecek çizim araç gereçleri kullanınız.
➤ Kalıpları kumaşın üzerinden alınız.	➤ Kesim sırasında katların kaymaması için çizim yaptığınız bölgeleri iğneleyiniz. ➤ Taktığınız iğneler, kesiminizi engellemeyecek şekilde olmalıdır.
Tela ➤ Telayı, şekerli yüzü içte kalacak şekilde enini ikiye katlayarak kesim masasına seriniz.	➤ Kumaşınızın rengine ve cinsine uygun tela seçimi yapınız. ➤ Katların kaymaması için sabitleme yapınız.
➤ Tela kalıplarını telaya yerleştiriniz.	➤ Tela kalıplarının üzerindeki düz iplik işaretlerine dikkat ediniz. ➤ Önce büyük sonra küçük kalıpları yerleştiriniz. ➤ Ekonomiklik ilkesine dikkat ediniz.
➤ Tela kalıplarını telanın üzerine sabitleyip kenarlarından çiziniz.	➤ Çizimde katların kaymamasına dikkat ederek kalem kullanabilirsiniz.
➤ Kalıpları telanın üzerinden alınız.	➤ Kesim sırasında katların kaymaması için çizim yaptığınız telayı iğneleyiniz.

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

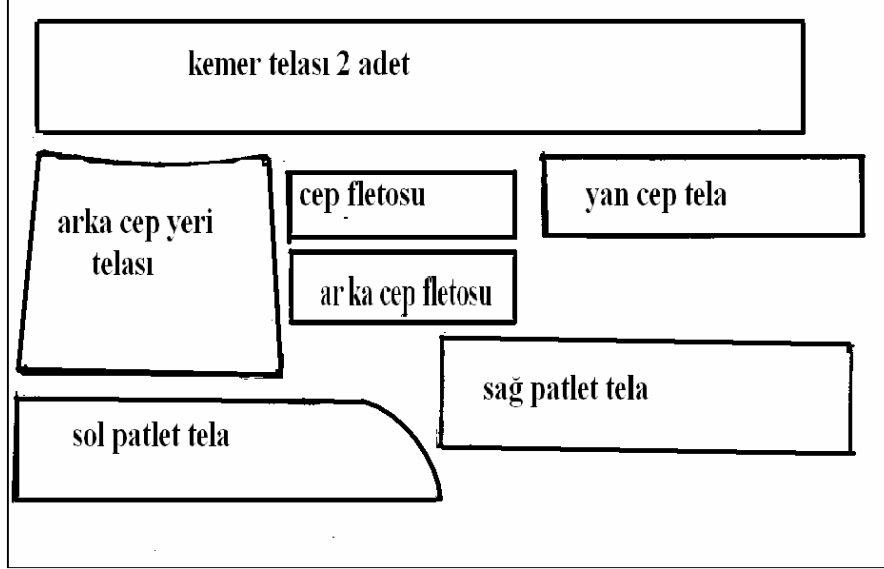
Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikler varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

Erkek pantolonu katlı serim
(desen ve tüy yönü olmayan kumaşlarda)

şekil 2.19: Kalıbı kumaşa yerleştirme

Erkek Pantolonunda Tela Yerleştirme (Katlı Serim)

Şekil 2.20: Kalıbı telaya yerleştirme

2.6.3. Erkek Pantolonu Kesim İşlemleri (Kumaş ve Tela)

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Pantolon parçalarının kesimini yapınız.	➤ Kumaşın hareket etmemesine dikkat ederek kesiminizin net ve kolay olması için iyi kesen kesim aracı kullanınız.
➤ Küçük parçaların kesimini yapınız.	➤ Kesim aracını dikkatli kullanınız. ➤ İş kazalarına karşı güvenlik önlemlerini alınız.
➤ Parçaların ince kesimlerini yaparak çıt yerlerini belirleyiniz.	➤ Çıtların tam olmasına ve derin olmamasına dikkat ediniz. ➤ Kesim faaliyeti sonunda eksiklik ve hataların olmaması için dikkatli olmalısınız. Detaylara ve iş güvenliğine önem vererek planlı çalışmalısınız. ➤ Yaptığınız hatalı ve yanlış kesimler sizi zaman kaybına ve ekonomik zarara uğratacaktır. ➤ Faaliyeti tekrarlamanız gerekecektir.
➤ Çizilen telanın kenarlarından kesiniz.	➤ Daha önceki kesim kurallarına dikkat ederek tela parçalarını kesiniz. ➤ İyi kesen kesim aracı kullanınız.

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonucunda eksikiniz varsa faaliyete dönerek işlemi tekrar ediniz.

2.7. Erkek Pantolonu Astar Kesim İşlemleri

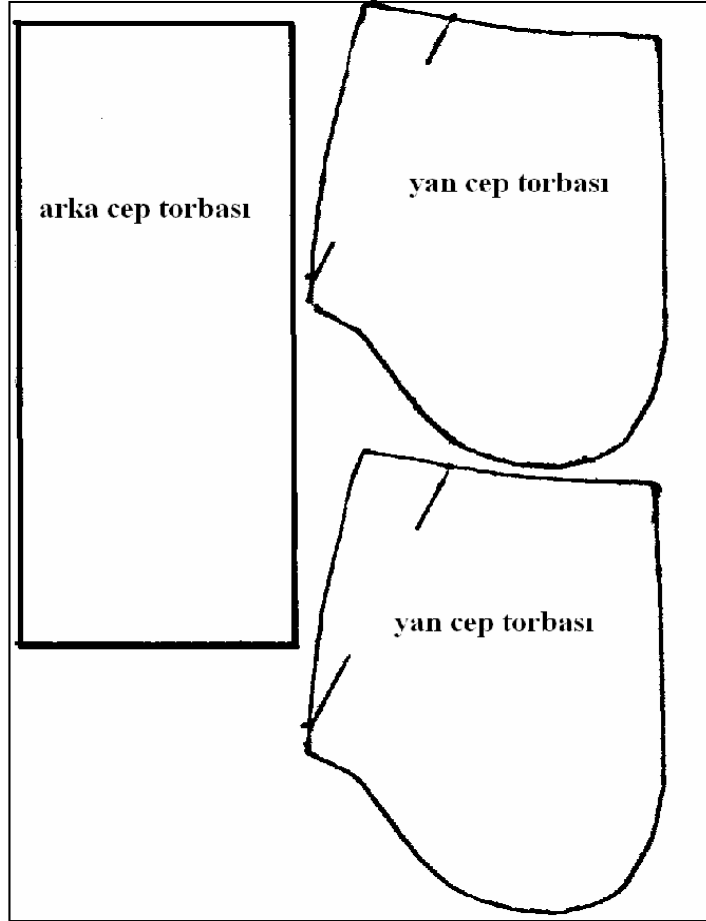
UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Astarı serim ve kesime hazırlayınız.	➤ Ütü ısını ayarlayınız. ➤ Astarı ütölünüz. ➤ Kenarlarını düzeltiniz.
➤ Astarınızı, enine ikiye katlayarak kesim masasına seriniz.	➤ Kumaş kenarlarının kaymaması için önle alınız (iğnelemek gibi).
➤ Astar kalıplarınızı kumaşa yerleştiriniz.	➤ Düz ipliğine dikkat ediniz. ➤ Önce büyük parçalar yerleştiriniz. ➤ Küçük parçaları ara boşluklara yerleştiriniz. ➤ Ekonomiklik ilkesine dikkat ediniz.
➤ Kalıpları astarın üzerine sabitleyerek kalıpların kenarlarını çiziniz.	➤ Sabitlemede kalıpların üzerini iğneleyebilirsiniz. ➤ Güvenli araç-gereç kullanınız.
➤ Kalıpları astarın üzerinden alıp astar kesim yapınız.	➤ Kesim sırasında kaymayı önlemek için çizim yaptığınız bölgeleri iğneleyiniz. ➤ Taktığınız iğneler, kesiminizi engellemeyecek şekilde olmalıdır. ➤ Önce büyük sonra küçük parçaların kesim yapınız. ➤ Gerekli işaretlemeleri yapınız. ➤ Astar parçalarını ,dikim işlemlerini daha sonra yapmak üzere saklayınız.

DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kontrol listesine göre değerlendiriniz.

Erkek Pantolonunda Astar Yerleştirme (Katlı Serim ve Kesim)

şekil 2.21: Astar yerleştirme ve kesim

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetlerinde yapmış olduğunuz çalışmaları kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Pantolon kumaş , tela ve astar kalıplarını kontrol ettiniz mi?		
➤ Kesim ve serim için uygun araçları seçtiniz mi ?		
➤ Pantolon kumaşını kesime hazırlamayı tekniğine uygun yaptınız mı?		
➤ Kumaş tela ve astar kalıplarını doğru yerleştirdiniz mi?		
➤ Kalıpların etrafından doğru ve düzgün çizdiniz mi?		
➤ Kumaş , tela ve astarı verimli kullandınız mı?		
➤ Kesim araç-gereçlerini doğru ve yerinde kullandınız mı?		
➤ Zamanı verimli kullandınız mı?		
➤ İş kazalarına karşı güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
➤ Kumaş , tela , astar parçalarının kesiminde önce büyük sonra küçük parçaların kesimine dikkat ettiniz mi?		
➤ Çıt işaretlerinizi doğru yaptınız mı?		
➤ Kesilen parça sayılarını kontrol ettiniz mi?		
➤ Hatalı kesimleri tekrar ettiniz mi?		
➤ Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		
TOPLAM		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz var ise öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenme faaliyetinde kazanmış olduğunuz bilgileri aşağıdaki soruları cevaplayarak değerlendiriniz.

- 1- Aşağıdakilerden hangileri dokuma hatalarıdır?
A)Çözü yönündeki hatalar
B)Atkı yönündeki hatalar
C)Belirli bir yöne bağlı olmayan hatalar
D)Hepsi
- 2- Aşağıdakilerden hangisi atkı yönündeki dokuma hatalarından değildir?
A)Gergin atkı
B)Yuva
C)Atkı patlaması
D)Atkı bandı
- 3- Aşağıdakilerden hangisi kumaşı kesime hazırlama işlemlerindendir?
A)Islatarak
B)Nemli bezle ütöleyerek
C)Hepsi
D)İplik yönünü düzelterek
- 4- Aşağıdakilerden hangisi kalıbı kumaşa yerleştirmede dikkat edilecek noktalardan biridir?
A)Kumaşın düz iplik yönüne dikkat edilmelidir.
B)Ekonomik yerleştirilmez.
C)Önce küçük parçalar yerleştirilir.
D)Çizim aracı kullanılmaz.
- 5- Kalıpları kumaşa yerleştirirken kumaşın hangi özelliklerine dikkat edilmez?
A)Kumaşın eski ve yeni oluşuna
B)Düz boy ipliğine
C)Tüy ve desen yönüne
D)Çizgili kareli oluşuna

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında erkek pantolon dikim işlemlerini kalite niteliklerine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Erkek pantolonu dikim tekniklerini terzilerde araştırarak katalog hazırlayınız.

3. ERKEK PANTOLONU DİKİMİ

3.1. Erkek Pantolonu Dikim İşlemleri

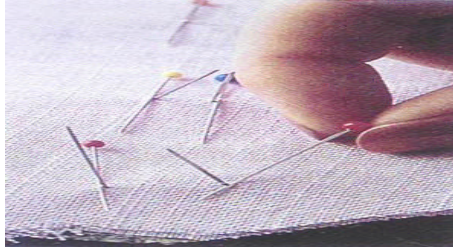
3.1.1. Karşılaştırma İşlemleri

Kumaş biçildikten sonra kalıptaki işaretler kumaşın tersine aktarılır. Giysinin dikilmesi sırasında bu işaretler her aşamada size yardımcı olur. İşaretleme, genellikle kumaşın tersinden yapılır.

Kalıptaki ceplerin yeri, ilikler gibi işaretler; kumaşın arka yüzünden önüne geçirilir. Kat yerleri ise ütü bastırılarak işaretlenir veya orta teyeli yapılır.

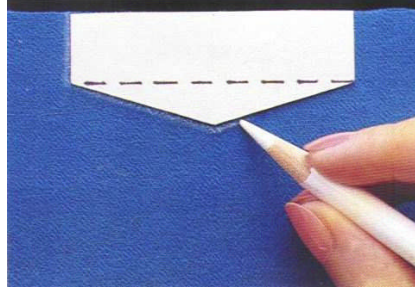
İşaretleme yöntemleri kumaştan kumaşa değişir. Doğrusu, sizin için en iyi sonuç verecek olanı seçmektir.

- **İğneler:** İşaretleri kumaşa geçirmek için kolay ve çabuk bir yoldur. Yalnız iyi kumaşlarda iğne izinin kaybolmayacağı ipek, sentetik deri gibi kumaşlarda kullanılmamalıdır.

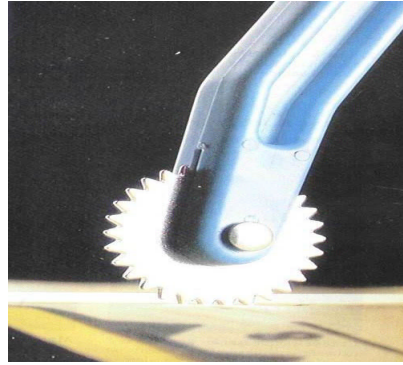
Resim 3.2: Karşılaştırma işlemi

- Terzi tebeşiri yada kalemi: Pek çok kumaşa uygundur İğnelerle birlikte kullanılır.

Resim 3. 3: Karşılaştırma işlemi

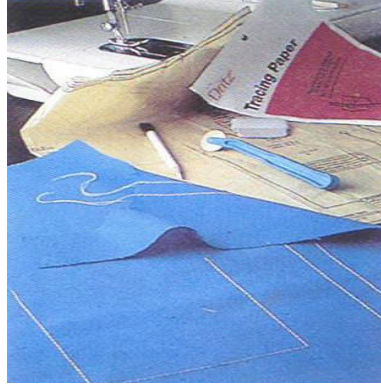
- **Rulet ve kopya kâğıdı** : Çabuk işaretleme sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntemle en iyi sonuç düzgün yüzeyli kumaşlarda alınır. Rulet, kumaşı zedeleyeceğinden kullanılmadan önce mutlaka kumaş artığı üzerinde denenmelidir.

Resim 3. 4: Karşılaştırma işlem

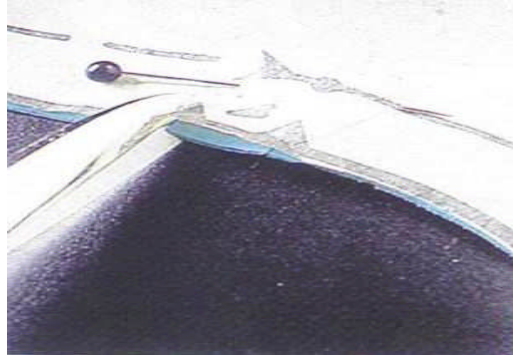
- **Sıvı işaretleyiciler**: Özellikle kumaşlar için üretilmiş kalemlerdir. Çizgilerin kalıp kâğıdının üstünden kumaşa geçirilmesini sağlarlar. Kalem içindeki özel sıvı, kumaş suyla durulanınca ya da kendi kendine kaybolduğunda kumaşın yüzüne uygulanabilir.

- **Makine ile teyelleme:** İşaretleri, kumaşın tersinden yüzüne geçirir. Girintili çıkıntılı noktaları işaretlemek için kullanılabilir. Kumaşın tersinden işaretlemeyi bitirdikten sonra, işaretlerin üzerinden geniş makine dikişi ile geçilmeli ve makineye kumaşınkine karşıt renkli bir iplik takılmalıdır.

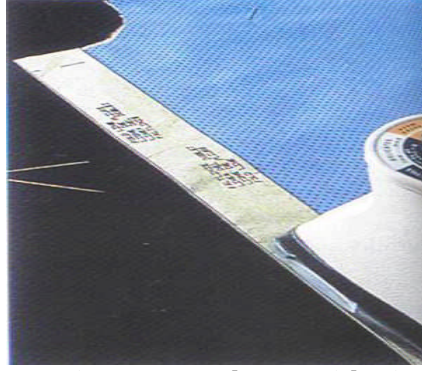
Resim 3. 5: Karşılaştırma işlemi

- **Çıtlatma:** Çok kalın yünlüler dışında hemen her kumaşta uygulanabilir. Kumaşın dikiş payını 3-6 mm keserek işaretlenebilir.

Resim 3. 6: Karşılaştırma işlemi

- **Ütüleme:** Kat yerlerini ve kırmaları işaretlemek için kullanılabilir.Ütü tutan her tür kumaş için uygundur.

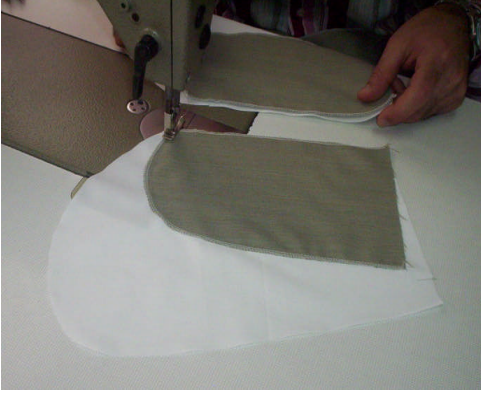
Resim 3. 7: Karşılaştırma işlemi

- **Bol teyel :** Dikkatli çalışılması gereken kumaşları işaretlemek için kullanılır.Kumaşın kalınlığına uygun iplik kullanmak gerekir.

Erkek Pantolonu Dikim İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Yan Cep Çalışması ➤ Cep ağzına tela yapıştırınız. Resim 3.8: Tela yapıştırma	➤ Telanın yapışıp yapışmadığını kontrol ediniz.
➤ Pantolonda işaretlenen pili çıtlarını üst üste getirerek dikiş.	➤ Çıtların üst üste gelmesine dikkat ediniz. ➤ Pili dikiş uzunluğunun 2,5 cm olmasına dikkat ediniz.
➤ Pili üstüne çıma dikişi yapınız.	➤ Çıma dikişinin düzgün olmasına özen gösteriniz.
➤ Cep karşılığına overlok yapınız. Resim 3.9: Cep karşılığı	➤ Cep ağzının esnememesine dikkat ediniz. ➤ Dikiş payını kestirmeden overlok yapınız.

➤ Cep karşılığını cep torbasına yerleştirip makine çekiniz. Resim 3.10: Cep karşılığını dikme	➤ Dikiş boyunu 1cm’de 5 batış olarak ayarlayınız. ➤ Dikişin başlangıcında ve sonunda sağlamlaştırma yapmayı unutmayınız.
➤ Cep ağzını çıtlardan katlayarak ütöleyiniz.	➤ Çıt yerlerine dikkat ediniz.
➤ Alt cep torbasını cep ağzına içten yerleştiriniz. ➤ Cep ağzına gaze çekiniz. Resim 3.11: Gaze dikişi	➤ Gaze dikişinin net olması için gaze ayağı kullanınız.

➤ Overloğun kenarından makine çekiniz. Resim 3.12: Cep karşılığını dikme	➤ Kumaşın dikiş sırasında esnememesine dikkat ediniz.
➤ Cep karşılığındaki çıtları cep ağzına denk gelecek şekilde yerleştiriniz. Resim 3.13: Cep yerleştirme	
➤ Cep ağzını gaze dikişi üzerinden tutturunuz .	
➤ Tersinden cep torbasına, şekline göre 1 cm makine çekiniz ve overlok yapınız.	➤ Cep torba boylarının eşit olmasına dikkat ediniz. ➤ Yalnızca cep torbalarını makine ve overlok çekmeye dikkat ediniz.

Resim 3.14.(kenar temizleme)

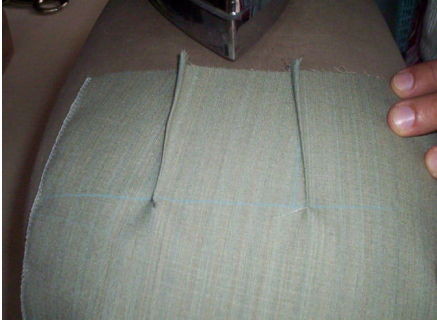
- Cep ağzına alt ve üst kenardan ponteriz yapınız.

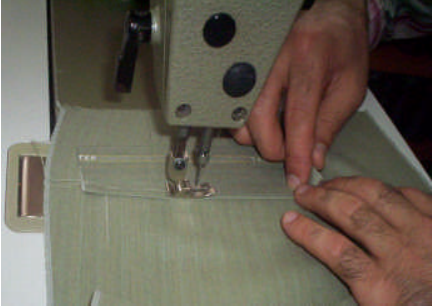
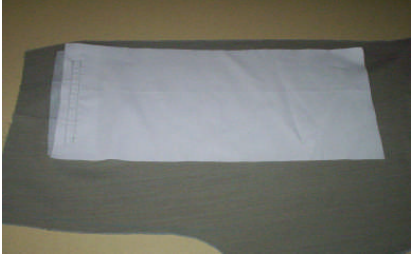
- Bitmiş ütüsünü yapınız.

Resim 3.15.(cep ütleme)

- İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.

Çift Fletolu Cep ➤ Arka pantolon kenar temizliğini overlok yapınız.	➤ Overlok ayarlarını kontrol ediniz. ➤ Dikiş paylarını kestirmeden overlok yapınız.
➤ Arka beden penslerini çıtları karşılıklı getirerek makine çekiniz ve ütöleyiniz. Resim 3.16: Pens ütöleme	➤ Pens uçlarını ince olarak çekiniz. ➤ Dikiş sonunda sağlamlaştırma yapınız.
➤ Arka cep yerini ve fletö parçalarını telalayınız. Resim 3.17: Tela yapıştırma	➤ Kumaşa ve telaya göre ütü ısısını ayarlayınız.
➤ Cep yerini belirleyiniz. Resim 3.18: Cep yerinin çizimi	➤ Cep yerini tespit ederken cep boyunun 14 cm cep genişliğinin 12 cm olmasına dikkat ediniz.

➤ Kumaşın tersinden cep torbasını cep yerine yerleştiriniz, kumaşın yüzünden fleto parçalarını cep yerine yerleştirip 6 mm genişliğinde makine çekiniz Resim 3.19: Fleto parçalarını dikme	➤ Cep torbalarını dikkatli yerleştiriniz. ➤ Fleto parçalarının kaymamasına dikkat ediniz Resim 3.20:Fleto parçalarını dikme)
➤ Dikişin doğru olup olmadığını arka yüzünden kontrol ediniz. Resim 3.21: Cep dikişinin arka görünümü	➤ Dikiş başlangıç ve bitiş noktalarının aynı hizada olmasına dikkat ediniz ➤ Cep genişliğini (1,2 cm) kontrol ediniz.
➤ Arka yüzden çalışarak cep çizgisini ortadan kesiniz ve uçlara 1,3 cm uzaklık bırakarak köşelere doğru verrev çitlatınız. Resim 3.22: Kesme	Açıklığın kalanını köşelere doğru açı oluşturacak şekilde çitlatıp son dikişi kesmemeye dikkat ediniz

- Fleto parçalarını içe doğru çeviriniz. Açıklığın düz ve eşit olması için gerekli ayarları yapınız. Biyeleri yan yana getirip ütöleyiniz. Üçgen parçalarını makine çekiniz.

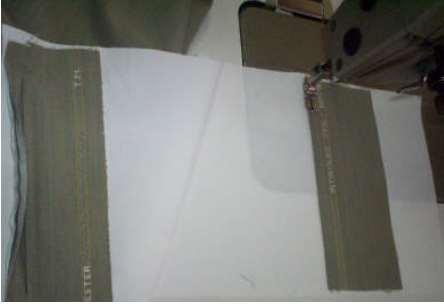
Resim 3.23: Fleto parçalarını çevirme

- Biyelerin eşit olmasına dikkat ediniz.
- Üçgen parçaları dikkatli tutturunuz.

Resim 3.24: Biyeleri tutturma

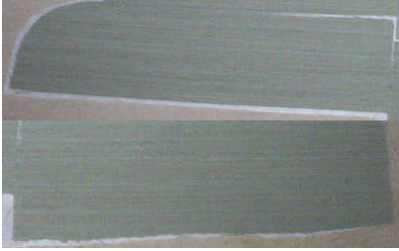
- Cep torbasının açık olan kenarından 6 cm aşağıya cep karşılığını yerleştirip makine çekiniz.

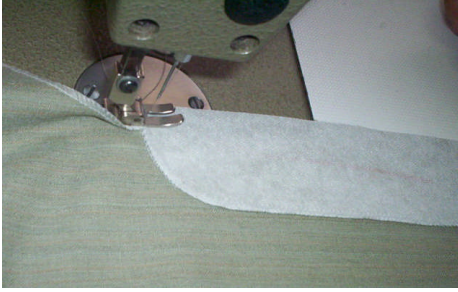
Resim 3.25: Cep karşılığını dikme

- Cep karşılığını kaydırmadan makine çekmeye özen gösteriniz.

➤ Cep torbasını bel hizasında olacak şekilde ayarlayıp, üst ilik parçasına yerleştirip makine çekiniz. Resim 3.26: Cep torbasını dikme	
➤ Cep bitiminden itibaren cep torbalarının alt köşelerini yuvarlatarak 1cm'den makine çekiniz. ➤ Cep torbasını overlok yapınız. Resim 3.27: Kenar temizliği	➤ Cep torbalarının eşit olmasına dikkat ediniz . ➤ Overlok makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Tersten cep astarının kalan bölümünü bele tutturunuz.	
➤ Bitmiş ütüsünü yapınız. Resim 3.28: Arka cep ütüleme	➤ Ütü yaparken dikkatli olunuz. ➤ Kumaşa göre ütü ısınısını ayarlayınız. ➤ Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

➤ Sağ fleto cep gibi sol fleto cebi çalışınız. Resim 3.29: Fleto cep bitmiş görünümü	➤ Hatasız çalışmaya özen gösteriniz.
Fermuarlı Patlet ➤ Sol ve sağ patlet parçasını telaya yapıştırınız. Resim 3.30: Patlet telalama	➤ Telanın yapışıp yapışmadığını kontrol ediniz.
➤ Sağ patlet parçasını tersinden katlayarak alt kısmını makine çekiniz. Patleti çevirip ütöleyiniz. Overlok yapınız. Resim 3.31: Kenar temizliği	➤ Dikiş boyu 1cm'de 5 batış. Dikiş bitimde sağlamlaştırma yapınız. ➤ Patlet kenarını kestirmeden overlok yapınız.

➤ Sağ patlete yüzünden fermuarı yerleştirip makine çekiniz. Resim 3.32: Fermuarı patlete yerleştirme	➤ Patlet kenarına fermuarı dikkatli yerleştiriniz.
➤ Ön sağ pantolon parçasının dikiş payını çıt yerinden içe katlayarak ütöleyiniz.	➤ İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.
➤ Ütülenen kenara sağ patletli fermuarı yerleştirip tersinden makine çekiniz. Resim 3.33: Patlet dikimi	➤ Kumaşın kaymamasına dikkat ediniz.
➤ Çıma dikişi yapınız.	➤ Çıma dikişinin düzgün ve eşit olmasına özen gösteriniz.

➤ Sol patlet ile sol ön pantolonu yüz yüze yerleştiriniz. Makine çekiniz ve çeviriniz. Resim 3.34: Patlet dikme	➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
➤ Dikiş paylarını patlete yatırarak çıma dikişi yapınız. Resim 3.35 : Çıma dikişi	➤ Çıma dikişini dikkatli yapınız.
➤ Patletleri ütöleyiniz. Resim 3.36:Patlet görünümü	

- Ön ve arka pantolon parçalarını yüz yüze yerleştirip yan dikişi 1cm' den makine çekiniz .

Resim 3.37: Yan dikişi makine çekme

- Yan dikiş çıtlarının karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
- Dikiş başlangıcında ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.

- Yan dikişleri ikiye açarak ütöleyiniz.

Resim 3.38: Dikişleri ütöleme

- Kumaşa göre ütü ısınısını ayarlayınız.

➤ Kemer Çalışması ➤ Kemer parçasına tela yapıştırınız. Resim 3.39: Tela yapıştırma	➤ Kumaşa uygun tela seçiniz. ➤ Telanın kumaşa yapışıp yapışmadığını kontrol ediniz.
➤ 3 cm genişliğindeki kemer köprü britlerini 1 cm'den makine çekiniz. ➤ Köprü britlerini çevirip ütöleyiniz. Resim 3.40: Köprü britlerini çevirme	➤ Dikiş boyunu 1cm'de 5 batış olarak ayarlayınız. ➤ Ütü ısınısını ayarlayınız. ➤ Köprü britinin dikişi ortada kalacak şekilde ütöleyiniz. Resim 3.41: Köprü britleri

- 5 cm uzunluğunda köprü britini 2'ye katlayarak kemer dilini hazırlayınız.
- Hazırladığınız kemer dilini sol pantolon parçasının bel yerine yerleştirip makinede pekiştirme yapınız.

Resim 3.42: Kemer dili yerleştirme

- Kemer dilini fermuara 1 cm kalacak şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz.

- Kemer köprü britlerini 8 cm uzunluğunda kesip sol pantolonda birinci köprü britini pili üstüne ikincisi yan cep üstüne üçüncüsü arka pens üstünde olacak şekilde bel yerine yerleştiriniz.

Resim 3.43.(köprüleri yerleştirme)

- Köprü britlerinin kaymamasına dikkat ediniz.
- Sağ pantolonda aynı şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz.

Resim 3.44: Köprüleri yerleştirme

- Kemer parçasını arka ortadan başlayarak ön pantolona doğru bel yerine yerleştiriniz

Resim 3.45: Kemer dikimi

- Arka ortada kemer ve pantolon parçasının aynı hizada olmasına dikkat ediniz.

- 1 cm' den makine çekiniz
- Dikişleri ikiye açıp ütöleyiniz.

Resim 3.46: Dikişleri ütöleme

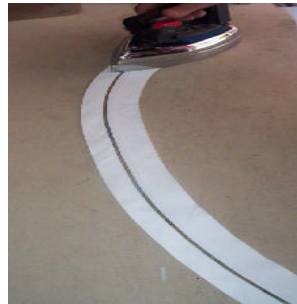
- Makine dikişlerinin düzgün olup olmadığını kontrol ediniz.
- Ütü ısınıp kumaşa göre ayarlayınız.

- Kemer astarını kemer ölçüsüne göre kesip ütöleyiniz.

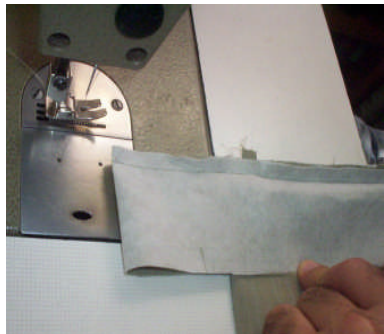
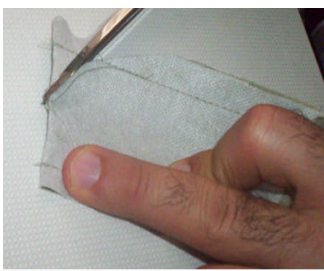

Resim 3.47: Kemer tela kesme

- Kemer astarını, belin şeklini alması için esneterek ütöleyiniz.

Resim 3.48: Telayı esnetme

➤ Kemerin açık ucuna 1cm'den kıvrılarak makine çekiniz.	
➤ Sol busto uzantısı kemer alt dikişi takip ederek dikiş. Resim 3.49: Busto dikimi ➤ Sol busto uzantısının tepe noktasından patlete kadar makine çekiniz. Resim 3.51: Busto dikme	➤ Makine çekerken fermuar boşluğu bırakarak çekiniz. Resim 3.50: Busto dikme
➤ Kemer üstünde busto şeklini vererek makine çekiniz ve paylarını kesin. Resim 3.52: Busto dikme	➤ İnce uçlu çizim aracı kullanınız. ➤ Makine dikişinin düzgün olmasına dikkat ediniz. Resim 3.53: Paylarını kesme

- Kemer astarı, kemer parçası ile yüz yüze gelecek şekilde yerleştiriniz. 1cm'den makineçekiniz.

Resim 3.54:Kemer astarı dikme

- Kemer astarının kaymamasına dikkat ediniz.
- Kalite niteliklerine önem veriniz.

Resim 3.55:Kemer astarı dikme

- Sağ kemer parçası ile kemer astarı yüz yüze gelecek şekilde arka ortadan başlayarak yerleştirip makine çekiniz.

Resim 3.56: Kemer astarı dikme

- Dikişin başlangıcında ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.

- Kemer astarını çevirip ütöleyiniz.

Resim 3.57: Ütüleme

- Kemer 3,5 cm'den kıvrılarak ütölemeye dikkat ediniz.

Resim 3.58: Ütüleme

➤ Sağ arka pantolon ve ön pantolon yüz yüz gelecek şekilde iç paça dikişini dikiş (S iç paça dikişini de aynı dikişiniz.). Resim 3.59: İç paçaları dikme	➤ İç paça çıtlarının karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.
➤ İç paça dikişini ikiye açarak ütöleyiniz. Resim 3.60: İç dikişleri ütöleme	➤ Ütü ısısını kontrol ediniz. ➤ İş kazalarına karşı güvenlik kurallarına uyunuz.
➤ Sağ pantolon ile sol pantolon üst üste gelecek şekilde yerleştirip ön ağ oyuntusundan başlayarak arka kemer açık olacak şekilde makine çekiniz. Resim 3.61: Ağ oyuntusunu dikme	➤ Çıtların karşılıklı gelmesine dikkat ediniz. ➤ Dikiş başlangıcında ve sonunda sağlamlaştırma yapınız.

- Sol patlet parçasına fermuarı yerleştirip makine ekiniz.

Resim 3.63: Patlet dikme

- Sağ ve sol kemerin karşılıklı gelmesine dikkat ediniz.

Resim 3.64: Patlet dikimi

- Kemerde fermuar hizasında olacak şekilde kancayı takınız.

Resim 3.65:Kanca takma

- Kancayı dikkatli yerleştiriniz.
- Tersinden dişlileri sıkıştırmayı unutmayınız.

- Fermuar kapatılarak kancanın karşılığını yerleştiriniz.

Resim 3.66:Kanca takma

- Kemer açıkken yerleştiriniz.

➤ Sağ pantolon kemer parçasının ucunu patletin devamı olacak şekilde makine çekiniz	➤ Patletle kemerin aynı hizada olmasında dikkat ediniz.
➤ Arka orta dikişini ikiye açarak ütöleyiniz Resim 3.67:Ütüleme	➤ Kumaşa uygun ütü ısını ayarlayınız. ➤ İş kazalarına karşı dikkatli olunuz.
➤ Kemer astarını katlayıp kapatınız ve ütöleyiniz. Resim 3. 68: Ütüleme	➤ İş kazalarına karşı dikkatli olunuz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.

Arka dikiş ortasında köprü monte ediniz. Resim 3.69: Köprü dikme	➤ Kemer britinin kaymamasına dikkat ediniz.
➤ Sol fermuar üst dikişini 3cm'den makine çekiniz. Resim 3.70:Fermuar üst dikişi	➤ Patlet dikişinde dikiş hatası olmamasına dikkat ediniz.
➤ Kemerin ön yüzünden pantolonla kemerin birleştiği yerden makine çekiniz. Resim 3.71:Kemer üst dikişi	➤ Dikişin düzgün ve hatasız olmasına dikkat ediniz.

➤ Sağ ve sol patleti tersinden makine dikişi ile tutturunuz. Resim 3.72: Patletleri tutturma	➤ Dikiş sonunda sağlamlaştırma yapınız. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Köprüleri kemerin üst kısmına makine dikişi ile tutturunuz. Resim 3.73: Köprü dikimi	➤ Köprüleri tuttururken bolluk bırakmayı ve düzgün yerleştirmeyi unutmayınız.
➤ Yan cep, arka cep uçları patlet ve arka köprüye ponteriz yapınız.	➤ Ponteriz yaparken dikkatli olunuz.
➤ Yan dikiş üzerinde kemerden başlayarak pantolon boyunu ayarlayınız. Resim 3.74: Pantolon boyu ayarlama	➤ Pantolon boyunun istenilen uzunlukta olmasına dikkat ediniz.

➤ Paça uçlarını overlok yapınız.	➤ Dikiş paylarını kestirmeden overlok yapınız.
➤ Paça ucunu katlama çizgisinden tersine kıvrıp ütöleyiniz.	➤ Paça ucunu 5cm'den kıvrınız.
➤ Baskı makinesinde paça baskısı yapınız. Resim 3.75: Paça baskısı	➤ Baskı makinesini dikkatli kullanınız.
➤ Düğme çapına göre ilik ve düğme yerlerini tespit ediniz. Resim 3.76: İlik yerini belirleme	➤ İnce uçlu çizim aracı kullanınız.
➤ İlikleri makinede açınız. Resim 3.77: İlik açma	➤ İlik açmayı önce pantolon kumaş parçasında deneyiniz. ➤ İplik kalıntılarını temizleyiniz.

- Düğmeleri makinede dikiş

Resim 3.78: Düğme dikme

- Düğme çapına göre makineyi önceden ayarlayınız.
- Kumaş rengine uygun düğme seçiniz.

Resim 3.79: Düğme dikme

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Erkek pantolonu dikim öncesi hazırlık işlemlerini tam ve doğru belirlediniz mi?		
2	Telalama işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
3	Makinelerin dikiş ayarlarını doğru yaptınız mı?		
4	Yan cep çalışmasını tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
5	Fleto cep dikim işlemlerini tekniğine uygun yaptınız mı?		
6	Fermuarlı patlet çalışmasını tekniğine uygun yaptınız mı?		
7	Birleştirme dikişlerini tekniğine uygun yaptınız mı?		
8	Overlok makinesini dikkatli kullandınız mı?		
9	Kemer dikimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
10	İlik açma ve düğme dikme işlemlerini tekniğine uygun yaptınız mı?		
11	Çalışmalarınızı planlanan zamanda tamamladınız mı?		
12	Verimlilik ilkelerine (zaman, malzeme) uydunuz mu?		
13	.İş güvenliği kurallarına uydunuz mu?		
14	Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		
	TOPLAM		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz var ise öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplayarak değerlendirebilirsiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi erkek pantolonunda kullanılan cep çeşitleridir?
A) Tek fletolu peto cep
B) Körüklü cep
C) Saat cebi
D) Hepsi
2. Cep boyu belirlerken nelere dikkat edilmez?
A) Model özelliğine
B) Kumaş rengine
C) Beden numarasına
D) Kumaş çeşidine
3. Aşağıdakilerden hangisi karşılaştırma işlemlerinden biri değildir?
A) İplik yönünü düzeltme
B) Terzi tebeşiri ya da kalem
C) Çıtlatma
D) İğneler
4. Fermuarlı patlet çalışmasını belirlerken nelere dikkat edilir?
A) Fermuar boyuna
B) Fermuar rengine
C) Kumaş özelliğine
D) Hepsi
5. Aşağıdakilerden hangisi düğme seçerken dikkat edilecek noktalardan değildir?
A) Kumaş ile uyumu
B) Model ile uyumu
C) Pahalı olması
D) Ebatlarının uygun olması

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında erkek pantolonu son ütü ve son kontrol işlemlerini tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Erkek pantolonu yapan bir terzide son ütü ve son kontrol işlemlerinin nasıl yapıldığını araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. ERKEK PANTOLONUNDA SON ÜTÜ VE SON KONTROL İŞLEMLERİ

4.1. Erkek Pantolonu Son Ütüleme İşlemleri

Pantolon dikim işlemleri sırasında ve dikim işlemleri tamamlandıktan sonra yüzeyi düzgünleştirmek ve dikişleri açmak amacı ile ütüleme işlemi gerekmektedir.

Ütülemede kumaşın cinsine ve ütüleme amacına uygun ütüleme araç gereçleri seçerek uygun ısı ve buhar ayarları yapılmalıdır. Küçük parçaların hazırlanması sırasında dikiş açma, kemer kıvrırma, şekil verme amacıyla yapılan ara ütüler üretimi kolaylaştırmaktadır. Bitmiş giyside ütülemenin amacı; giyside üretim sırasında meydana gelen kırışıklık ve katlanmaları yok etmek, ayrıca giysinin görünümünü güzelleştirmektir.

Ütüleme işlemi, başarılı dikiş dikmenin ayrılmaz bir parçasıdır. Kusursuz bir sonuca ulaşmanın en iyi yolu her dikilen parçanın dikkatlice ütülendikten sonra dikkat edilmesi gereken düzgün yüzeyin elde edilmesi, parlaklık ve ezilme olmaması ,ütü katı ve pili katı gibi çizgilerin net olarak verilmesidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü yapılacak ortamı ve araç gereçleri hazırlayınız.	➤ Kumaş özelliğine göre ütü ısınıp ısınıp küçük parçalarda deneyerek yapınız.
➤ Erkek pantolonu dikim süresince Telalama, form verme, dikişlerin açılması gibi ayrıntılı ütüleme işlemi yaptığınız için şimdi sadece son form ütüsü yapınız.	➤ İş kazalarına karşı güvenlik önlemlerini alınız.
➤ Pantolonu tersine çeviriniz.	
➤ Pantolon iç dikişlerini ikiye açarak ütüleyiniz. Resim 4.1: İç dikişleri ütüleme	➤ Kumaşın parlamaması için buharlı kullanınız. Resim 4. 2: Yan dikişleri ütüleme
➤ Pantolonu yüzüne çeviriniz.	
➤ Paçadaki iç dikişle yan dikiş üst üste gelecek şekilde ütü masasına yayınız.	➤ Kumaşı parlatmadan ütüleyiniz.

➤ Buhar vererek boy ipliği yönünde ütöleyiniz. Resim 4.3: Ütü katı oluşturma	➤ İş kazalarına karşı önlem alınız. ➤ Ütü katının tek çizgi olmasına dikkat ediniz.
➤ Pantolon yan cep, fermuar, arka cep ve kemer dikişlerini ütöleyiniz. Resim 4. 4: Ütüleme	➤ Pantolonda en çok dikkat çeken yerler olduğu için kumaşı parlatmamaya dikkat ediniz.
➤ Diğer paçayı da aynı şekilde ütöleyiniz.	
➤ İki paçayı da üst üste yerleştirip yüzünden ütöleyiniz.	➤ Düzgün yüzeyin elde edilmesine ve ezilme olmamasına dikkat ediniz.

4.2.1.Duruş Formu Kontrolü

Temizlenip düzgün olarak ütülenen üründe duruş kontrolü yapılır. Duruş formu, ürünün görünüşünün ve kişi üzerindeki duruşunun kontrolüdür. Erkek pantolonunda model özelliklerinin gerektirdiği yerlerin kontrolünü yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Pili boyunun uygunluğunu kontrol ediniz.	
➤ Yan cep duruşunu kontrol ediniz.	
➤ Fleto cep duruşunu kontrol ediniz.	
➤ Fermuarlı patlet boyunun uygunluğunu kontrol ediniz.	
➤ Kemer boyu ve kemer genişliği duruşunu kontrol ediniz.	
➤ Pantolon boyunun duruşunu kontrol ediniz.	
➤ Paça genişliklerinin duruşunu kontrol ediniz. ➤ Paça genişliklerinin eşit olup olmadığını kontrol ediniz.	
➤ Paçaların dönük olup olmadığını kontrol ediniz.	
➤ Giysinin bütününün duruş formuna bakınız	

Resim 4.5: Pantolon duruşu

4.2.2. Ölçü Kontrolü

Son kontrol işlemlerinde ölçü kontrolü büyük önem taşımaktadır. Ölçü sapmaları, kullanılan malzemelerden, dikim tekniklerinden ve dikiş hatalarından, ütüleme hatalarından kaynaklanabilir. Bu hatalar gerekli kontroller yapılarak giderilir.

Dikilen ürün, pürüzsüz bir yüzey üzerine serilir. Giysi gerilmeden ve herhangi bir baskı uygulanmadan model tanımlamada belirtilen yerlerden ölçülerin (pili boyu, yan cep boyu, fleto cep boyu, cep genişliği fermuar boyu, kemer genişliği, kemer boyu, paça genişliği, pantolon boyu) kontrolleri yapılır.

Ölçü sapmalarının belirlenen ölçü toleranslarının dışına çıkmaması gerekir.

Ölçü Kontrol Listesi

Ölçüm yeri	Tolerans (+) cm	Tolerans (-) cm	Ölçülen (+) cm	Ölçülen (-) cm
➤ Pili boyu	1	1		
➤ Yan cep boyu	0	0		
➤ Fleto boyu	0	0		
➤ Fleto genişliği	0	0		
➤ Fermuar boyu	1	1		
➤ Kemer genişliği	0	0		
➤ Kemer boyu	1	1		
➤ Pantolon boyu	0	0		
➤ İlik boyu	0	0		

4.2.3.Dikiş Kontrolü

Erkek pantolonu model özelliğinin gerektirdiği dikiş kontrolünü yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Pili dikimini kontrol ediniz.	➤ Pens sonlarında torbaların olmamasını kontrol ediniz. ➤ Pens dikim sonunda sağlamlaştırma olup olmadığına bakınız.
➤ Cep gaze dikişlerini kontrol ediniz.	➤ Gaze dikişinde iplik gerginliği olup olmadığına bakınız.
➤ Çıma dikişlerini kontrol ediniz.	➤ Çıma dikişinde çekme olup olmadığına bakınız.
➤ Fermuarlı patletin üst dikişini kontrol ediniz.	➤ Patlet üst dikişinde çekmelerin olup olmadığına bakınız.
➤ Yan dikiş, iç paça, ağ dikişlerini kontrol ediniz.	➤ Yan dikiş , iç paça , ağ dikişlerinde çekme, dikiş kopmaları ve emniyet dikişlerinin olup olmadığına bakınız.
➤ Kemer dikimini kontrol ediniz.	➤ Kemer dikiminin düzgün olup olmadığına bakınız. ➤ İplik kalıntıları olup olmadığını kontrol ediniz.
➤ Köprü, cep ağzı , fermuar ponterizlerin kontrolünü yapınız.	➤ Ponterizlerin tam olup olmadığına bakınız.

4.2.4. Ütü Kontrolü

Model uygulamalı erkek pantolonu model özelliğinin gerektirdiği ütü kontrolünü yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Pantolon pili ütüsünü kontrol ediniz.	➤ Pili ütüsünün düzgün olup olmadığına bakınız.
➤ Yan ceplerin ütüsünü kontrol ediniz.	➤ Yan cepler üzerinde parlaklık olmamasına dikkat ediniz.
➤ Fleto ceplerin ütüsünü kontrol ediniz.	➤ Cepler üzerinde parlaklık ve ezilmeler olmamasına dikkat ediniz.
➤ Pantolon iç dikişlerini kontrol ediniz.	➤ İç dikişlerin ütüsünün düzgün olup olmadığına bakınız.
➤ Pantolon kemer ütülerini kontrol ediniz.	➤ Kumaş üstünde ezilmeler olup olmadığına bakınız.
➤ Paça ucu ütüsünü kontrol yapınız.	➤ Paça ucunda kırışıklıkların olup olmadığına bakınız.
➤ Pantolon ütü katını kontrol ediniz.	➤ Ütü katının tek olmasına dikkat ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Erkek pantolonu ütüleme işlem sırasını tekniğine uygun tam ve doğru belirlediniz mi?		
Ütüleme ortamını hazırladınız mı?		
➤ Ütüleme araç gereçlerini doğru seçip ayarlarını doğru yaptınız mı?		
➤ Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
Pantolonun genel görünüşünü ve duruşunu kontrol ettiniz mi?		
➤ Pantolonun ölçü kontrollerini yaparak hataları tam ve doğru tespit ettiniz mi?		
➤ Dikiş kontrolü yaparak hataların olup olmadığını doğru tespit ettiniz mi?		
➤ Ütüleme işlemlerini planlanan zamanda bitirdiniz mi?		
➤ İş kazalarına karşı güvenlik önlemlerini aldınız mı?		
➤ İş zamanında bitirdiniz mi?		
➤ Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		
TOPLAM		

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

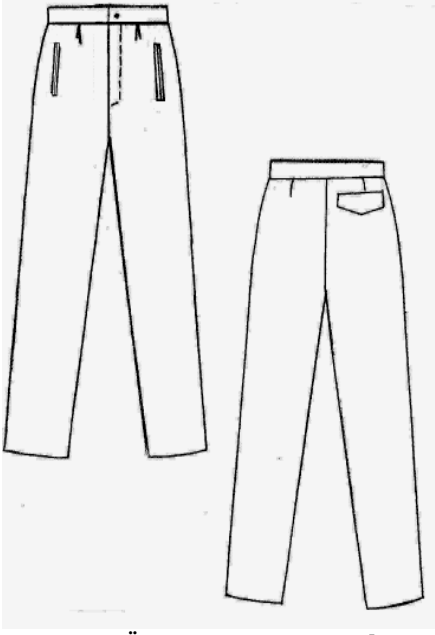
Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplayarak değerlendiriniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi pantolon ütüleme işlem sırasına girmez?
 - A) İç dikişlerin ütülenmesi
 - B) Ceplerin ütülenmesi
 - C) Dikiş ipliği
 - D) Kemerin ütülenmesi
2. Aşağıdakilerden hangisi pantolon ütülemede dikkat edilecek noktalardandır?
 - A) Ütü ısısının kumaş özelliğine göre ayarlanması
 - B) Ütünün düz iplik yönünde yapılması
 - C) Kumaşın parlatılmadan ütülenmesi
 - D) Hepsi
3. Pantolonda dikiş kontrolü yapılırken dikkat edilecek noktalar nelerdir?
 - A) Kumaşın eski ya da yeni oluşu
 - B) Dikişin düzgün dikilip dikilmediği
 - C) Dikişte iplik gerginliği olup olmadığı
 - D) Dikiş sonunda sağlamlaştırma olup olmadığı
4. Aşağıdakilerden hangisi pantolonda son kontrol işlemlerinden değildir?
 - A) Duruş kontrolü
 - B) Renk kontrolü
 - C) Ölçü kontrolü
 - D) Dikiş kontrolü
5. Pantolonda ölçü hataları nelerden kaynaklanır?
 - A) Kullanılan malzemeden
 - B) Dikim işlemlerinden
 - C) Ütüleme işlemlerinden
 - D) Hepsi

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modülü başarıyla tamamlamış olmak için kalıbı verilen erkek pantolonunun 1’den 4’e kadar olan öğrenme faaliyetlerinin tamamını ve ölçme değerlendirme testlerini başarmış olmanız gerekir.

Modüldeki faaliyetler kapsamında kazandığınız bilgi ve becerileri model analizi verilen erkek pantolonuna uygulayınız.

MODEL ANALİZİ		
Firma adı:	Beden Nu.:	İş Nu.:
		Sayfa Nu.:
Ürün: Erkek Pantolonu	Tarih:	Sezon:
Grafik Çizim		Model Analizi
 Ön Arka Şekil 4.1:Pantolon çizimi		Biçim Tanımlama ➤ Ön pantolon tek pilili ➤ Fleto cepli ➤ Yan cep boyu 15 cm ➤ Fermuarlı patlet 18 cm ➤ Arka sağda tek kapaklı ➤ fleto cep ➤ Fleto cep boyu 14 cm ➤ Arka pens boyu 8 cm ➤ Kemer genişliği 3,5 cm ➤ Kemerin alt çıkıntı 2,5 cm ➤ İlik boyu 1,6 ➤ Düğme çapı 1,4 Dikiş Payları ➤ Arka ağda 1 cm’den başlayarak bel hattına doğru 2,5 cm olacak şekilde genişleyen dikiş payı ➤ Bel, yan ve iç paça 1 cm ➤ Paça kıvrımda 5 cm

Parça Listesi	Malzeme Örnekleri
Kumaş ➤ Ön pantolon 2 adet ➤ Arka pantolon 2 adet ➤ Sağ patlet 1 adet ➤ Sol patlet 1 adet ➤ Fleto parçası 6 adet ➤ Cep karşılığı 3 adet ➤ Kemer 2 adet ➤ Cep kapağı 1 adet Astar ➤ Cep torbası 6 adet ➤ Kemer astarı 2 adet ➤ Cep kapağı karşılığı 1 adet Tela ➤ Kemer 2 adet ➤ Fleto parçası 6 adet ➤ Cep yeri 3 adet ➤ Cep kapağı 1 adet	➤ Kumaş ➤ Amerikan poplin astar ➤ Kâğıt tela ➤ Fermuar ➤ İplik ➤ Düğme ➤ Kemer astarı

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı değerlendirme ölçeğine göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.Kumaşı kesime hazırlama işlemlerini doğru yaptınız mı?		
2.Kalıbı kumaşa yerleştirme işlemlerini doğru yaptınız mı?		
3.Erkek pantolon kesim işlemlerini verimlilik ilkelerine uygun olarak yaptınız mı?		
4.Erkek pantolonu astar kesim işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
5.Telalama işlemlerini tekniğe uygun olarak doğru yaptınız mı?		
6.Ön fleto cep çalışmasını tekniğine uygun olarak doğru yaptınız mı?		
7.Arka kapaklı fleto cep çalışmasını tekniğe uygun olarak doğru yaptınız mı?		
8.Fermuarlı patlet çalışmasını tekniğine uygun olarak doğru yaptınız mı?		
9.Kemer dikimini tekniğine uygun olarak doğru yaptınız mı?		
10.Paça çalışmasını tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
11.İlik açma, düğme dikme işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
12.Ütüleme işlemlerini tekniğine uygun olarak yaptınız mı?		
13.Son kontrol işlemlerini doğru olarak yaptınız mı?		
14.Verimlilik ilkelerine uydunuz mu?		
15.Çalışma süresince iş kazalarına karşı güvenlik önlemlerini aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz var ise öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrar ediniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	C
3	A
4	A
5	B

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	C
4	A
5	A

ÖĞRENME FAALİYETİ 3 CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	A
4	D
5	C

ÖĞRENME FAALİYETİ 4 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	A
4	B
5	D

KAYNAKLAR

- AĞAÇ Saliha , Birsen (Gül) ÇİLEROĞLU , **Kalite Kontrol ve Kalite Kavramları Hazır Giyim Üretiminde Ana ve Yardımcı Malzeme Kontrolü** , Ya-Pa Yayınları , İstanbul, 2004.
- AĞAÇ Saliha , Şule ÇİVİTÇİ , **Kalite kontrol 2 Hazır Giyim Üretim Sürecinde Kalite Kontrol** , YA-PA Yayınları 2004 , İstanbul
- ATINYUVA SEVER Şermin, **Kadın Giyimi ve Temel Dikiş**, Tisamat, Ankara, 1998.
- ANONİM, **Singer Dikiş Ansiklopedisi (3 ve 10. Ciltler)**, Bir Numara Yayıncılık, İstanbul.
- BAYRAKTAR Fatma , **Giyim**, Sim Matbaacılık,Ankara, 1993.
- SHOBEN Martin, Janet PWARD, **Kalıp Hazırlama ve Uygulama**, MEB Yayınları, Ankara, 1995.
- SARIKOĞLU ZİK Hatice, **Giyi Tasarımı**, Ya-Pa Yayınları , İstanbul, 1981.
- Ege Üniversitesi Tekstil Konfeksiyon Araştırma Uygulama Merkezi Yayınları, **Tekstil Konfeksiyon**, Sayı: 2,Mart 1995.
- MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Cep Çalışma Teknikleri**, Ankara , 2002.
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Tekstil Uygulama**, MEB Basımevi, 1994.
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Atatürk Teknik Anadolu Meslek ve Meslek Lisesi.
- **Hazır Giyimde Ders Notları , Kalıp 3**, Ankara.
- Kız Teknik Öğretim Okulları , **Kalite Kontrol Sistemleri** , MEB Yayınları.
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, **Tekstil Teknolojisi I , II** , İstanbul, 1994.
- PAMUK Beyhan , **Uygulama Teknikleri Temel Kalıp ve Dikim Uygulama Teknikleri** , Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 2002.